32e Jaar — N. 259 | Prijs per nummer : voor België 3 centiemen, voor den Vreemde 5 centiemen | Telefoon : Redactie 247 - Administratie 2345 | Zondag 17 September 1916

Drukker-Uitgever
Sam: Maatschappij HET LICHT
(bestuurder)
P. DE VISCH, Ledeberg-Gent
—
. . REDACTIE . .
ADMINISTRATIE
HOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE
Drie maanden . . . . . fr. 3.25
Zes maanden . . . . . fr. 6.50
Een jaar . . . . . fr. 12.50
Men abonneert zich op alle postbureelen
DEN VREEMDE
Drie maanden (dagelijks verzonden) . . . . . fr. 6.75

VERORDENING

betreffende wijziging der verordening van 17 Juli 1916 over de verplichting tot melding in het reisverkeer

(Verordeningsblad N° 42, blz. 320)

§ 5 zal luiden als volgt :

Voetgangers zijn (behalve in 't geval van § 3) van de verplichting tot aan- en afmelding slechts bevrijdt, indien er voor hunne reis geen reispas voorgeschreven is en zij den dag der aankomst wederom vertrekken.

Achter § 9 moet als § 9a worden bijgevoegd :

a) Voor iedere aankomende persoon, die niet ten gevolge van verhuizing eene nieuwe identiteitskaart verkrijgt, welke nochtans langer dan 3 dagen in de plaats verblijven wil, moet bij de aanmelding (*buiten* de in § 4 voor den reispas voorgeschrevene aanmerking en *buiten* het na § 6 voor den kwartiergever bestemd bewijs) een bijzonder bewijs uitgevaardigd worden, luidende als volgt :

De . . . . . .
ist von . . . . . .
bis. . . . . .
der Aufenthalt in . . . . . .
gestattet; . . . . . hat sich am . . . . . .
angemeldet.

(Stempel und Unterschrift.)

Het bewijs moet aan de identiteitskaart gehecht (geplakt) en de streep, waar zij aaneen gehecht zijn, zoo overstempeld worden, dat het kleinere gedeelte van den stempel zich op de identiteitskaart bevindt.

Het wordt later afgescheurd door het bureel, waar de persoon zich afmeldt. Dit bureel verklaart de afscheuring door eene korte aanmerking aan den rand van de identiteitskaart.

De uitvaardiging van het bijzonder bewijs is niet noodig, indien voor de reis naar die plaats geen reispas voorgeschreven is.

b) Personen die bij hunne aanmelding verklaarden niet langer te willen blijven, moeten, als zij de eerste keer volgens § 6 laatste lid om *verlenging* van hun verblijf aanvragen, om een bewijs volgens lid *a* vragen.

Eigenmachtig afscheuren van het bewijs is verboden.

c) De in eene plaats zonder militaire bezetting aankomende onder toezicht staande personen verkrijgen het verblijfbewijs volgens lid *a* door het Meldeamt, bij hetwelk zij zich moeten melden volgens de bestemmingen van onder toezicht staande personen.

§ 15 verkrijgt het volgende lid 3 :

De bijzondere meldingsverplichtingen voor onder toezicht staande personen (zie bijzonderlijk cijfer VI der verordening van 25e October 1915, Verordeningsblad n. 11, blz. 97) worden niet geraakt door de eenvens geldige bestemmingen dezer verordening.

E. H. O., den 6 September 1916.

Der Etappeninspekteur,
von UNGER,
General der Kavallerie.

VERORDENING

betreffende wijziging der verordening van 25 October 1915 over het toezichts- en aanmeldingswezen.

(Verordeningsblad N. 11, blz. 97)

Cijfer II zal luiden als volgt :

De Meldeamten hebben het toezicht over :

1. Alle mannelijke Belgen van af het volvindigde 17e tot het volvindige 35e levensjaar.
2. de leden der vroegere actieve burgerwacht.
3. tot 7° onveranderd.

Het laatste lid van cijfer V zal luiden als volgt :

Schippers moeten zich binnen de tijdruimten van 4 weken bij het voor hunne verblijfplaats juist bevoegde Meldeambt of Havenambt of de Ortskommandantur (ook in 't General-Gouvernement en in 't Operatiegebied) aanmelden.

Cijfer VI zal in 't vervolg luiden als volgt :

Voor iedere reis alsook verandering van woonst moeten alle van meldingskaarten voorziene personen (II, 1-5 en 7), uitgezonderd de schippers, de *toelating van hun Meldeamt* hebben.

Zij moeten zich dus eerst daar melden, alvorens op 't pasbureel eenen reispas aan te vragen. Reizen te voet, voor welke geen reispas voorgeschreven is, hoeven niet te worden aangemeld, indien de afwezigheid van de woonplaats niet langer dan 24 uren duurt. In geval van verandering van woonplaats moet zich de onder toezicht gestelde persoon binnen de 48 uren na aankomst in zijne nieuwe woonplaats bij het ervoor bevoegde Meldeamt aanmelden, Hetzelfde geldt ook voor ieder onder toezicht staande persoon, die voor een verblijf van meer dan 10 dagen in eene plaats aankomt buiten het district van het Meldeamt onder wiens toezicht hij gesteld is. Alvorens naar zijne woonplaats terug te keeren, moet hij zich bij het voor de verblijfplaats bevoegde Meldeamt afmelden.

E. H. O. den 6 September 1916.

Der Etappeninspekteur,
von UNGER,
General der Kavallerie.

EGONOMISCHE KRONIJK

De oorzaken van het verval der Stielen of Ambachten

I

Naast de stielen die vervallen of die op hetzelfde standpunt blijven, zijn er ook integendeel die hunne leefbaarheid bewijzen door vooruit te gaan, schrijft Bourquin.

En ook Victor Brants stelt zich tevreden met de statistieken na te gaan en er besluiten uit te trekken.

Hij neemt het verval aan van sommige stielen, maar hij stelt ook vast dat in anderen het personeel vermeerderd is en hij besluit dat deze laatsten ontsnappen aan de grootnijverheid en noodlottig altijd in de kleine zullen gerangschikt blijven.

Meer andere staathuishoudkundigen deelen die zienswijze. Men mag zelfs zeggen dat de meesten de kwestie beschouwen van dat zuiver statistiek oogpunt en de stielen opsommen die nooit zullen verdwijnen.

Het is voldoende een historische blik te werpen op al deze voorzeggingen, om te zien hoe zij reeds gelogenstraft zijn geworden.

Rau haalt in 1862 de stielen aan, die volgens hem aan de ontbinding zullen ontsnappen en nij scmt op : kleermakers, slotmakers, schoenmakers, glazenmakers, bakkers, boekbinders, horlogiemakers, tapissiers, loodgieters, enz.

Schmoller zegt ook, omtrent in hetzelfde tijdperk, dat de grootnijverheid zich in een ander domein ontwikkelt dan dat der stielen, die vepleer van die omkeering zullen profiteeren.

« In wat, vraagt hij, zullen de beenhouwers, de schoenmakers, de kleermakers, de schrijnwerkers er onder lijden, omdat de spinnerijen, de verwerijen, de mijnen, de maalderijen, de stokerijen enz. grooter en grooter worden? »

Dertig jaar later somt Schmoller dezelfde stielen op, zooals schoenmakers en kleermakers, bijvoorbeeld, die de plaats geruimd hebben aan fabrieken.

Staande voor de mislukking van al die vcorzeggingen, stemmen wij ten volle in met Sombart die van de staathuishoudkundigen meer vcorzichtigheid eischt, als zij profeten willen zijn.

Heeft men vroeger niet a plus b willen aantoonen dat alle verkeer per stoomschip of per ijzerenweg onmogelijk was?

Hebben wij dus niets geleerd? (1)

Diegenen die de oplossing van het problema zoeken en de statistiek, doorgronden niet genoeg de kwestie.

Men moet verder en dieper in de zaak gaan; men moet vcoral het karakter begrijpen der twee voornaamste vormen van voortbrengst die in strijd zijn : de stiel en de fabriek.

Laat ons, om klaar en duidelijk te zijn, een voorbeeld nemen en zien welke veranderingen er gebeurd zijn in de fabrikatie der schoeisels.

Over een vijftiental jaren was de stiel algemeen in die nijverheid; de fabriek bestond om zoo te zeggen niet.

De schoenmaker werkte met eenige gasten of alleen; hij kocht zelve zijn leder; hij verkocht zelve zijne produkten in een kleine winkel.

Tot in 1860, voor de invoering der naaimachienen, maakte hij gansch den bottien.

Het is maar later dat het maken der schachten een afgezonderd werk is geworden.

In de middeleeuwen en heden nog in eenige dorpen van Galicië is het de schoenmaker die zelf zijn leder looit.

Hij vereenigde dus in zijn enkelen persoon een geheel van verrichtingen. Hij was voortbrenger, handelaar, ondernemer, teekenaar, enz.

Maar eene werkverdeeling doet zich voor en elkeen wordt specialist in een onderdeel van het gemeenschappelijk werk.

Het is hetgeen men heden noemt de arbeidsverdceling (Arbeitszerlegung, volgens de uitdrukking in voege gebracht door Bücher.)

Adam Smith bewonderde in het maken der spelden de onderverdeeling van het werk in 18 verschillende verrichtingen.

Hedendaags gaat een voortbrengsel, alvorens aan 't verbruik geleverd te worden, door honderde handen.

De serie der machienen Goodyear om schoenen te fabrikeeren, bevat meer dan 50 verschillende machienen. Men bezigt ze in al de groote fabrieken, bijvoorbeeld bij Eller, te Brussel.

In het algemeen, a's men sprak over de superioriteit van de groot-voortbrengst, had men maar alleen de voordeelen in het oog, spruitend uit deze werkonderdeeling onder eenvoudig technisch oogpunt.

Men vergat dat het verschil daar alleen niet stilstond.

De kleine ambachtsman was niet alleen voortbrenger, hij was ook chef van de onderneming. Met de kapitalistische evolutie of ontwikkeling, zijn de handelsbestuurders, de rekenplichtigen, de correspondenten, de handelsreizigers, de verkoopers, de teekenaars, de modellenmakers, scheikundigen en secretarissen, enz., voor de pinne gekomen in een nieuw organisme, dat men de fabriek noemt. Al hun werk werd vroeger door een stielman gedaan.

(W. v.) F. H.

(1) Sombart. Der Mcderne Kapitalismus p. 628.

De Belgische Metaalnijverheid

De belgische metaalnijverheid en -handel slentert maar steeds voort in den ellendigen stilstand, alhoewel men overal zijn best doet om te kunnen werken en handelen.

In de metaalbeurs maken de belanghebbenden zich steeds ongeruster over de toekomst en in den laatsten tijd had men het in de eerste plaats over den nieuwen opslag van het ijzer, die trots alles ingetreden is.

Over het algemeen is de opslag tot 1,50 fr. gestegen, zoodat het ijzer thans op 19 fr. per 100 kilos komt te staan, wat bij den overgrooten voorraad van oud ijzer iedereen verwondert.

De balken en leggers (poutrelles) voor de bouwnijverheid kosten 25 fr. per 100 kilos bij 200 milimeters hoogte en 27 fr. per 100 kilos bij eene hoogte van meer dan 200 milimeters — terwijl zij voor het uitbreken van den oorlog op de grootste afstanden geleverd werden aan 18 fr.

De mekanisch gesmeedde hoefijzers voor paarden, waarvan groote voorraden gevraagd worden, en voor dewelke men goed ijzer eischt, zijn ook 1,50 fr. en meer per 100 kilos opgeslagen.

Plaatijzer is bijna nergens meer te bekomen op eenige dikte en voor dit van 3 milimeters dikte moet men hier en daar tot 35 fr. per 100 kilos vragen!

Het spreekt van zelf dat in zulke omstandigheden ook de prijzen van het oud ijzer in de hoogte gaan en het is vastgesteld dat men middelmatige mitraille, ter stapelplaats der smelterij geleverd, tot 7 fr. per 100 kilos heeft betaald.

Voor alle fijn ijzer, dat dienen moet voor werktuigen en materiaal, zooals in de electriciteitsnijverheid, mag men gerust opgeven dat er sedert het uitbreken van den oorlog een opslag gekomen is van 80 %, en dat alles er zoo uitziet dat men nog meer opslag mag verwachten.

De ondernemingen die ingericht waren voor de zoogenaamde hersmelting — en die het geluk hebben aan voldoende grondstoffen te geraken, bekomen over het algemeen de aanzienlijkste bestellingen en kunnen dus nogal doordraaien.

De groote inrichtingen der belgische metaalnijverheid, zooals de bijzonderste laminoirs werken om zoo te zeggen regelmatig drie of vier dagen per week en brengen vooral balken en leggers voort voor de bouwnijverheid, die meer en meer metaal gebruikt.

De nieuwe president in China

De Engelsche bladen en vcoral de Times, die een bijzonderen correspondent heeft in de chineesche hoofdstad, staan vol met eigenaardige bijzonderheden over de plechtige opening van het chineesche Parlement door den nieuwen President:

Als de Kamer geopend en de zittijd aangevangen was ging Li-Yuan-Hung van op den troon trouw aan de Grondwet zweren, van waar hij zich begaf naar het midden der cabinetsgroep, met dewelke hij zich, omringd van al de parlementsleden, liet fotografeeren.

Als bekend gemaakt was dat de opname gelukt was, trok de nieuwe President voldaan, aan iedereen de hand gevend, door de haagvormende massa der parlementsleden naar den uitgang, waar de galarijtuigen stonden te wachten, omringd van eene aanzienlijke, juichende volksmassa.

Als eene beleediging voor den gewezen president Yuan-Chi-Kai, die bij alle plechtigheden een voor hem geteekend uniform droeg, droeg Li-Yuan-Hung een europeesch zwart habiet met engelschen hoogen hoed ofte cylinder.

Omtrent den oorsprcng van den nieuwen President is te melden dat hij voor zeer gemeene afkomst is en dat hij den trap tot den voorzittersstoel op de zonderlingste manier beklommen heeft.

Als de tegenwoordige minister van oorlog als admiraal een grooten kruiser commandeerde in den zeeoorlog tegen Japan, was Li-Yuan-Hung op het schip in dienst als... derden mecanicien!

Als de chineesche omwenteling uitbrak was Li-Yuan-Hung geklommen tot den rang van eenvoudigen kolonel over een infanteriebataillon — een ambt waarin hij zich op eene bijzondere manier heeft onderscheiden en doen opmerken door zijne oversten.

Men zegt bepaald dat de zoo hoog geklommen Li-Yuan-Hung over zeer weinig ondervinding beschikt en dat hem geene bijzondere behendigheid kan toegekend worden.

Even bepaald zegt men dat Li-Yuan-Hung zich bij het uitbreken der omwenteling op eene bijzondere wijze onderscheiden heeft in het bekampen der monarchistische beweging en dat hij meer dan eens op heldhaftige wijze zijn leven gewaagd heeft voor de echt republikeinsche beginsels.

De engelsche bladen voegen er bij dat Li-Yuan-Hung zijne werkelijke hoedanigheden nu te bewijzen heeft in het Parlement — dat in drie jaren tijd niet wezenlijk samen is geweest, en zij vcegen er bij dat in China de wezenlijke macht in de handen der legergeneralen berust.

Li-Yuan-Hung zou dus maar koning zijn zooals de beruchte Eenoog het was in het land der blinden, maar in het middeleeuwsch China zijn toch de onmcgelijkste dingen mogelijk voor uitgeslapen politiekers en behendige diplomaten.

VARIA

Een nieuwe, practische reddingsboot

Een reddingsboot, die draagbaar is, dat is een uitvinding van praktische waarde. En zoo'n boot is inderdaad op de markt gebracht.

De boot bestaat uit een ovaal vlot bestaande uit jalousie-gewijs aan elkaar gevoegde plankjes, waaromheen een zeer dikke luchtband loopt, die evenals een fiets-band in korten tijd met blaasbalg of pomp vol lucht kan worden geblazen. Is de band opgepompt, dan is de boot twee meter lang en een meter breed. De boven- en de onderkant zijn dan precies eender, zoodat het onverschillig is, welke zijde van het schip boven of onder ligt.

Het draagvermogen te water wordt geschat op 300 K. G., van een grootere op 1000 K. G. en inderdaad worden op ten afbeelding in « Haus, Hof und Garten » elf volwassen personen en twee kinderen op het vlot drijvende gehouden, waarbij de luchtband nog niet eens tot op halverhoogte in het water ligt, terwijl op een afbeelding in de « Daily Mail » van een der laatste dagen drie-en-dertig man door één zoo'n vlot boven water worden gehouden.

Rondom zijn aan den met een net overtrokken luchtband, handvatten aangebracht die het eventueel zich in het water bevindenden mogelijk maakt, de reddingsboot vast te grijpen. De ronde rand zal het drenkelingen niet moeilijk maken in de boot te klimmen.

Zelfs bij hoogen watergang, schijnt het niet mogelijk te zijn, dat de boot omslaat.

Het groote voordeel van deze betrekkelijk nieuwe reddingsboot is, dat het niet, zooals een gewone op het water neergestreken behoeft te worden om dan, bij woeste golven, mogelijk verkeerd neer te komen. De boot wordt eenvoudig in het water geworpen en met behulp van een lijn in de buurt van het verongelukkende schip gehouden.

En daarom zal het ook voor groote schepen uitstekende diensten kunnen bewijzen. Men kan immers die reddingboei in 't groot steeds opgeblazen gereed houden. Zinkt het schip onverwacht, dan blijven die vlotten toch drijven.

Bij de Engelsche marine is deze nieuwe uitvinding sinds eenigen tijd in gebruik en men zegt, dat een zoo'n boot aan boord van de « Hampshire » was. Het was de eenige, waarmee de twaalf leden van de bemanning werden gered. Alle andere reddingsbooten konden het in den vreeselijken storm niet uithouden.

Op een zeiljacht zou één zoo'n boot voldoende zijn en tegen dat boos weer zou komen opzetten, zou men de boot in gereedheid kunnen brengen. Desnoods kan men aan beide zijden een paar roeispannen bevestigen, door middel waarvan het vlot op het water nog kan worden voortbewogen ook.

In de luchtband is slechts een overdruk van een derde atmospheer; komt er dus een lek in den band, dan ontsnapt de lucht heel langzaam; groote gaten kan men soms onderweg dichten met behulp van een prop.

En zelfs als de boot volledig belast is, kunnen nog een groot aantal personen zich vasthouden aan den rand en zich zóó drijvende houden.

OP MAANDAG 25 SEPTEMBER
TREKKING van de GROOTE TOMBOLA
der Tentoonstelling van Nijverheid en Kunst

LIJST DER PRIJZEN :

1. Gehaakt overtrek voor stoelen.
2. Kanten kraag.
3. Vijf vlinders in kant.
4. Idem.
5. Idem.
6. Loopertje in kant.
7. Licht-groen kinderkleed.
8. Jongenskostuum.
9. Bon voor een paar schoenen.
10. Meisjeskostuum.
11. Kussen.
12. Kwart ton bier.
13. Idem.
14. Lot historische spekken.
15. Idem.
16. Een Kus (L. De Buck).
17. Oude galeuweer (Fr. Pycke).
18. In de Weide (De Keukelaere).
19. Zonnebloemen (R. Callewaert).
20. Aan de Leie (Montobio).
21. Wit ingelijste pêle-mêle.
22. Bruine idem.
23. Idem.
24. Licht-groene idem.
25. Gesmeede inktpot.
26. Twee geschilderde teljooren.
27. Idem.
28. Idem.
29. Rood koperen handschoendoos.
30. Gegarnierde kloef (beeld Marianne).
31. Beelden : La Bacchante.
32. H. Conscience.
33. De prinses van Napels.
34. Judith.
35. Pijpenrek (koppen).
36. Sierengevecht.
37. Mephistophelés.
38. Dante.
39. De lacher.
40. De Boschgod.
41. Vaas.
42. Venus.
43. Twee kinderen.
44. Jardinière.
45. Twee bloemvazen.
46. De soldaat van Maraton.
47. Hamlet.
48. Tafel met blad in faience.
49. Zes kastrollen, theeketel, koffijketel gebloemde émail).
50. Vier kastrollen, idem en idem (witte émail.
51. Vier braadpannen (gebloemde émail).
52. Twee kastrollen (idem).
53. 12 lepels, 12 vorketten en 12 koffijlepels.
54. 12 messen.
55. Zes paar kousen.
56. Fantaisiehemd.
57. Kunstalbum Van Biesbroeck (prachtuitgave).
58. Idem (idem).
59. Idem (gewone uitgave).
60. Idem (idem).
61. tot en met 110. 50 prijzen, elk bestaande uit de twee gebrocheerde-geïllustreerde boeken : Een Teregblik en De Fransche Revolutie.
111. Groot tapijt.
112. Kist van 50 sigaren.
113. Idem.
114. Idem.
115. Idem.
116. Volledig tafelservies (77 stuks).
117. Twee chineesche vazen.
118-119-120. Naaidoos.
121-122. Handschoendoos.
123. Twee stoelen voor slaapkamer.
124. Buffet-bibliotheek, met sekreetschuiven.
125. Waschmachien.
126.-127. Schenkbord.
128. Phonograaf.
129. Koffijservies.
130.-131. Drie flesschen « Salvator ».
132. Spiegel.
133. Gebeeldhouwden vestibulespiegel.
134.-135. Gereedschap voor fijn timmerwerk.
136. Een oude (photografie).
137. Landschap (De Smedt, vader).
138. Twaalf flesschen speciaal bier.
139. Bedsprei.
140. Een fauteuil.
141. Idem.
142. Kleerkas.
14v. Plooistoel.
144. Keukentafel in wit hout.
145. Regulateur.
146. Koffijkan en twee filters in aluminium.
147. Toiletspiegel.
148. Kader met portret (portret naar keus van den winner.)
149. Zes stoelen.
150. Koperen waschketel.
151. Jachtkomfor.
152. Twee matten (doorloopers.)
153. Gelakeerde doos met [illegible].
154. Idem.
155. Rookservies.
156. Inktpot.
157. Idem.
158. Nécaissaire.
159. Scheergerief.
160. Glazen servies.
161. Twee stuks keukengerief.
164. Coupe.
163. Idem.
164. Idem.
165. Inktpot.
166. Pendule.
167. Eierservies.
168. Sacooche.
169. Drie schilderijtjes (zichten).
170. Twee uitgezaagde kaders.

* * *

Verscheidene exposanten en bewonderaars der tentoonstelling schonken daarenboven prijzen aan de tombola :

171. Gebeeldhouwden inktpot (geschonken door M. V. Van de Wynckel).
172. Idem (idem).
173. Oude Brug in Vlaanderen, schilderij (idem).
174. Kasteel van Laerne, schilderij. (Id.)
175. Een draai der Leie te Astene, schilderij. (Geschonken door M. Bem. Rogghé.)
176. Thee-servies. (Geschonken door E. Van Sweden.)
177. Sieraadkloef. (Geschonken door E. Denijs).
178. Tapijt. (Geschonken door de Anglo-Belgian Matting Co).
179. Twee chineesche vazen. (Geschonken door het Syndikaat der Versierders).
180. Vestibuulluster. (Geschonken door M. Hoefman).
181. De Smid (beeld) geschonken door M. Van de Wijnckele).

KOOPT LOTEN

voor de Groote Tombola : Prijs per lot : 10 centiemen. Te verkrijgen bij de verkoopers van het blad «Vooruit».

Trekking : Maandag 25 September

Denzelfden dag en uur wordt de Tombola getrokken der Afdeeling van Schoone Kunsten, onder degenen die den Katalocg der Tentoonstelling kochten.

Er zijn drie prijzen :

1. Studiekop, door Aerens (geschonken door Mad. De Weert).
2. De Naaister, door Aerens.
3. Kunst, door Jos. Casteyn.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in Frankrijk

Uit Duitsche bron

Westelijk gevechtsterrein

BERLIJN, 15 September 1916. (Officieel): Met dezelfde hevigheid als tijdens de vorige dagen wordt de artilleriestrijd tusschen de Ancre en de Somme voortgezet. De poging van aanzienlijke Engelsche krachten om onze ten Z. van Thiepval vooruitgebogen linie door een omvattenden aanval te nemen is mislukt. Sterke en dapper doorgevoerde Fransche infanteriegevechten, door meestal naderhand voortdurend trommelvuur voorbereid, stuurden op een doorbraak tusschen Rancourt en de Somme aan. Zij mislukten met zware bloedige verliezen. De hoeve Le Priez ten W. van Rancourt werd door den vijand bezet. Ten O. van Belloy-en-Santerre en ten Z. van Soyécourt werden afzonderlijke aanvallen afgeslagen.

In suksesvollen luchtstrijd hebben kapitein Bölke en luitenant Wintgens elk twee vijandelijke vliegtuigen neergeschoten.

Naderhand wordt gemeld dat op 13 September ten W. van de Souville-ravijn deelen onzer voorste linie verloren gingen. Tijdens harde, 's nachts voortgezette gevechten werd de vijand er uit geworpen. 's Avonds werd een sterke Fransche aanval vóór ons front Thiaumont-Fleury geheel gebroken.

Russisch gevechtsterrein

Legergroep gen. veldm. Prins Leopold van Beieren:

Geene gebeurtenissen.

Legergroep van generaal der kavallerie aartshertog Karel:

In den Naragolfka-sektor en ten oosten hiervan waren ondernemingen van Duitsche en Turksche afdeelingen suksesvol. In de Karpathen werden aan den westrand van de Cimbroslawa W. K. tot in onze linies vooruitgedrongen Russen opnieuw teruggeworpen. Insgelijks werd het tijdens de gister vermelde gevechten ten westen van de Capoel in 's vijands handen gevallen deel der stelling heroverd. In Zevenburgen zijn Duitsche en Oostenrijk-Hongaarsche troepen ten zuid-oosten van Hoetzing in voordeelige gevechten gewikkeld.

Balkanfront:

Leger van gen.-veldm. von Mackensen:

De verbondene troepen hebben met frische aanvallen den tegenstand van den vijand meermaals gebroken en hem in de algemeene linie Cuzgun-Cara Omer terug geworpen.

Prins Frederik Wilhelm von Hessen is bij Cara Orman gevallen. Het aantal tijdens de inlelende gevechten en bij Tutrakan genomen gevangenen bedraagt volgens de jongste vaststellingen, rond 28,000 man.

Macedonisch front: Na hevigen strijd is Malka Nidze ten oosten van Florina, aan den vijand verloren gegaan. In het Moglena-gebied zijn vijandelijke aanvallen afgeslagen. Ten oosten van de Wardar werden Engelsche afdeelingen, die zich in vooruitgeschoven loopgraven hadden vastgenesteld, opnieuw eruit geworpen.

Uit Fransche bron

PARIJS, 14 September. — Officieel: Ten Westen van de Somme hebben de Franschen tijdens den nacht verschillende Duitsche aanvalspogingen aan de uiterste linkerzijde van de « coupe 76 » afgeslagen. Blijkens nieuwe inlichtingen werden de verwoede en vruchtelooze tegenaanvallen die door de Duitschers in deze streek uitgevoerd werden, door een divisie geleid die van het Verdun-front werd weggenomen. Ten Zuiden van de Somme hebben de Duitschers zonder succes verschillende aanvalspogingen beproefd op verschillende punten van het nieuwe Fransche Front. Ten Westen van Chaulnes werd tijdens een dier aanvallen een Duitsch detachement, dat op ongeveer een kompagnie beraamd werd, onder het vuur der Franschen genomen en haast geheel vernietigd. Op den rechteroever van de Maas werden twee Duitsche aanvallen op de nieuwe Fransche stellingen van het bosch van Vaux-Chapitre gemakkelijk teruggeslagen. Kalme nacht op het overige frontgedeelte.

PARIJS, 13 September. (Officieel): Ten noorden van de Somme breidden wij onze stellingen aanmerkelijk uit aan het gedeelte van het front, dat tegenover Combles ligt, en namen ten Zuiden van het Priezhoeve het geheele door den vijand krachtig versterkte loopgravenstelsel.

Verbitterde gevechten werden in de loop van den dag in ons centrum en op onze rechtervleugel geleverd, waar de Duitschers krachtige inspanningen deden, om ons het door hen verloren gebied weer te ontrukken. Bij een hevigen aanval, die door twee regimenten tegen de hoeve in het bosch van Labe uitgevoerd werd, gelukte het den vijand eerst de hoeve te heroveren, maar door een nieuwe onweerstaanbare aanvalsbeweging hebben onze troepen den vijand uit die stelling geworpen, welke wij opnieuw geheel in ons bezit hebben.

Meer naar het Zuiden was de hoogte 76 (bij Feuillaucourt) eveneens het voorwerp van aanvalsbewegingen. Na eene reeks gevechten, waarbij het tot gevechten op korten afstand kwam en die een wisselvallig beloop hadden, handhaafde onze infanterie haar winst geheel en al.

Het aantal ongekwetste gevangenen, dat gisteren en vandaag gemaakt is, gaat op het oogenblik de 2300 te boven. Tot het groote materieel, dat de vijand achtergelaten heeft behooren, voor zoover 't tot dusver geteld is, tien kanonnen, onder welke verscheidene zware, en ongeveer 40 machiengeweren, alleen in het vak van Bouchavesnes.

Ten Zuiden van de Somme bleef het artillerie-gevecht zeer levendig in de streek van Vermandovillers en Chaulnes.

Aan den rechter Maasoever duiken de Duitschers na een grondige voorbereiding door de artillerie de stellingen aan, die wij onlangs ten Oosten van Fleury veroverd hadden. Zij zijn geheel en al afgeslagen en lieten 70 gevangenen in onze handen.

* * *

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 September. — De italiaansche troepen zijn tot nieuwe offensieve overgegaan. Voorloopig wenden zij hunne pogingen hoofdzakelijk aan tegen de hoogvlakten van den Karst. In dezen omtrek steeg gister het artillerievuur en het werken met mijnen tot zijn hoogste geweld. In den loop van den namiddag gingen langs het heele front tusschen de Wippach en de zee sterke, diep aangevulde vijandelijke infanterietroepen tot den aanval over en daarop volgden uiterst heftige gevechten. Mocht de vijand er hier en daar in gelukken, tot in onze voorste loopgraven door te dringen en ze zelfs hier en daar bezet te houden, toch moet deze zijn eerste groote aanval als volledig mislukt beschouwd worden. Ten noorden van Weppach, tot in den omtrek van Plava, was het artillerievuur ook zeer geweldig, zonder dat het tot noemenswaardige infanterieaanvallen kon komen. Langs het front dat door het dal van Fleims loopt, wordt een heftig artillerievuur onderhouden. Verscheidene aanvallen van italiaansche afdeelingen, die met de gotalsterkte van een bataillon ondernomen werden tegen onze stellingen op den kam van Fassan, werden afgeslagen. Bij zoo een aanval, op touw gezetton westen der Cima di Val-Maggiore, konden onze troepen 60 alpini gevangen nemen en opleiden.

Uit Italiaansche bron

ROME, 14 Sept. — Officieel: Door vermetele beladdering zijn onze troepen er in geslaagd zich meester te maken van de belangrijke stellingen in het kleine Zaradal (Posina) en op den Lagazuoi (Travenanzes-Boite-dal).

Boven aan de Rio Felizon (Boite) heeft de vijand met man en macht een onzer voorposten op de Punta Forame aangetast en haar genoodzaakt een honderd meter terug te trekken.

In den nacht van 12 op 13 dezer heeft de vijand na een verwoed artillerievuur aanvallen op onze stellingen op den Slatenik (Boven-Isonzo) ondernomen, zoomede op Volzana en Temooni (ten Zuidwesten van Tolmein). Hij is met verliezen teruggeworpen.

* * *

Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 Septembr. — *Front van aartshertog Karel:*

In het dal van Ciwo zijn de gevechten ten onzen gunste afgeloopen. Behalve ondernemingen van patroeljen met goede uitslagen, hadden daar geene andere gebeurtenissen meer plaats.

Front van den prins Leopold: Tusschen de Lipa en de baan Kowel-Rowns stelde men verhoogde werkzaamheid der artillerie vast.

Uit Russische bron

PETROGRAD, 14 Sept. — Officieel: De toestand is onveranderd.

* * *

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 September. — De toestand is onveranderd.

Uit Bulgaarsche bron

SOFIA, 14 September. Officieel bericht van den 13den:

Aan het Roemeensche front langs den Donau heerscht rust. De opmarsch van onze troepen in de Dobroedja duurt voort.

De kommandant van het derde leger meldt ter aanvulling van vorige berichten: Officieren die gisteren uit Silistria, Tutrakan en omstreken zijn teruggekeerd en die ooggetuigen zijn geweest van wat daar is voorgevallen, hebben bericht gebracht, dat de Roemeensche troepen gedurende haar smadelijken aftocht ten hemel schreiende gruwelen hebben bedreven aan de weerlooze Bulgaarsche bevolking. Zoo is het lijk gevonden van een minderjarig meisje, dat in twee stukken was gescheurd. De gruweldood is waarschijnlijk geschied nadat het kind was verkracht. Aan deze wandaden van de verslagen Roemeensche troepen hebben ook enkele Russische afdeelingen, die zich in Silistria bevonden deelgenomen.

SOFIA, 14 September. — Officieel:

Aan het Macedonische front gisteren van weerskanten sterk artillerie- en geweervuur. Bij het Ostrowo-meer, in het Moglena gebied, namen het artillerie- en geweervuur, evenals de mijnwerkzaamheid, toe. Op enkele punten poogde de vijand vooruit te komen, doch werd door ons vuur afgeslagen.

In het Wardar-dal en aan het Doiranmeer levendig artillerievuur.

Bij het Butkowo-meer trokken twee Italiaansche bataljons met een eskadron ruiterij en een batterij geschut van het dorp Butkowo naar Butkonow Drimaju. Zij werden door onze troepen aldaar met kracht aangevallen en op de vlucht gejaagd.

De onzen achtervolgden hen voor het dorp Butkowow. Een officier, een kadet en 87 man zijn gevangen genomen; tot dusver zijn de lijken van twee officieren en over de 70 man begraven. Twee honderd geweren zijn buitgemaakt.

Dit is de tweede botsing met Italianen.

In het Stroema-dal zwak artillerievuur.

De vijandelijke vloot kruist gewoonlijk in de Egeeische Zee.

De Oorlog tusschen Oostenrijk en Roemenie

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 September. — De aanvallende beweging der verbonden troepen in den zuidoostelijken omtrek van Hatszeg gaat gunstig voorwaarts. Ten oosten van Fogaras begonnen de Rumeniërs met op te rukken over den Altfluss.

* * *

In Klein-Azië

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, 8 September. (Vertraagd.) — Officieel:

Kaukasusfront. Op den rechtervleugel is de vijand in den sektor van Ognot na krachtige voorbereiding door de artillerie tot den aanval overgegaan. Hij naderde tot op driehonderd meter onze stellingen, maar bij den hardnekkigen tegenstand van onze dappere troepen is hij overal teruggeworpen. De vijand leed onder het krachtige vuur van onze artillerie en onze machiengeweren zware verliezen. Ook een andere aanval, dien de vijand, evenals den vorigen, in den westelijken sektor van Ognot ondernam, is eveneens, na een gevecht met de bajonet, met zware verliezen afgeslagen. In het centrum slechts gevechten tusschen verkennersafdeelingen.

Op den linkervleugel hebben onze verkennersafdeelingen die van den vijand teruggedreven en een aantal geweren en bommen buitgemaakt. De vijand trachtte daar onder bescherming van artillerie- en machiengeweervuur met een gedeelte van zijn troepen een aanval te doen, die echter met verlies werd afgslagen.

Op de overige fronten niets van beteekenis.

* * *

OP ZEE

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 September. — In den nacht op 14 September ging een onzer zeevlieg-machienenskaders bommen werpen op de krijgskundige werken en stapelplaatsen van Grado, terwijl een tweede zeevliegmachieneneskader met zeer goede uitslagen veel bommen wierp op dezelfde inrichtingen der stad San Giorgo di Nogaro. De vliegers stelden verscheidene voltreffers vast en bemerkten groote brandrampen. Trots de heftigste beschieting zijn al de machienen ongedeerd naar hun vertrekpunt terug gekomen.

Zweedsch schip op een mijn gelooopen

KOPENHAGEN, 15 September. — Het Zweedsche stoomschip «Johan Tilborg», dat voor een Kopenhaagsche firma haring van IJsland zou gaan halen, is vanochtend op reis van Karrebachsninde naar Kopenhagen in de Kjögebocht op een mijn gelooopen. De loods, de schipper en een vrouw zijn gered en naar het marine-hospitaal te Kopenhagen gebracht; acht man worden vermist.

In het Buitenland

In Duitsohland

Nieuwe chef van den plaatsvervangenden Generalenstaf

BERLIJN, 15 September. — De huidige generaalkwartiermeester generaalluitenant baron von Freytag-Loringhofen is door allerhoogste kabinetsorder van 12 September tot chef van den plaatsvervangenden generalenstaf van het leger benoemd.

* * *

In Holland

Op de Hollandsche marine

DEN HAAG, 15 September: Een buitengewoon krediet van meer dan 7 millioen franken is gevraagd geworden aan de Tweede Kamer voor de marine (tweede halfjaar 1916).

De Engelsche kolen

Verleden week zijn zeven vaartuigen in de Hollandsche haven binnengeloopen, 6.546.500 kilos kolen medebrengend van de Engelsche en schotsche havens komende.

Buitengewone uitgaven voor de vloot

DEN HAAG, 14 September. — In de Tweede Kamer werd eene buitengewone marineuitgave van 3 1/2 millioen gulden voor het tweede halfjaar 1916 ingebracht.

* * *

In Frankrijk

Belasting op het inkomen

M. Ribot heeft aan een briefwisselaar van de «Times» verklaard dat de Fransche regeering besloten is de belasting op het inkomen in te voeren. Dit zal aan Frankrijk toelaten het grootste deel harer verbintenissen te dekken, alhoewel de te spoedige invoering het land zou verontrusten.

Generaal Pau

PARIJS, 15 September. — Naar de «Matin» meldt is generaal Pau gisteren avond uit Rusland teruggekeerd.

Nieuwe Fransche transatlantieker

BERN, 15 September. — Naar de Fransche bladen mededeelen, had gisteren te S.-Nazaire het te water laten plaats van den grootschen Fransohen transatlantieker «Paris», die 27.000 ton meet.

* * *

In Zwitserland

Verhooging van tarieven

BERNE, 15 September: De Federale Raad heeft besloten te rekenen van 10 October de vervoertarieven per spoorweg, voor reizigers en koopwaren, te verhoogen.

De Zwitsersche bladen maken volgende cijfers openbaar over de buitengewone financieele verrichtingen van het land. Mobilisatiekosten: 411.249.982 fr.; inrichting van maatschappelijke werken, 159,178,947 fr.; wat het totaal der uitgaven op 570 millioen 428 duizend 929 fr. brengt. Deze sommen werden gedekt door de eerste demobilisatieleening, die 434 millioen 800 duizend fr. opbracht, en door eene tweede uitgifte van 135 millioen 500 duizend fr. schatkistbons, wat in het geheel 568 millioen 300 duizend frank opbracht.

* * *

In Spanje

Heropening der Kamer

MADRID, 15 September: De heropening van de Kamer is bepaald vastgesteld op 25 September.

* * *

OP DEN BALKAN

In Griekenland

Het offensief van Sarrail

BERN, 14 September. — Eene korrespondent van den «Corriere della Sera» uit Saloniki meldt, dat de sinds 10 September ingeleide akties der geallieerden toonen, dat de Duitschers en Bulgaren over niet te onderschatten krachten beschikken, goed met artillerie van verschillende kalibers voorzien, en bevel hebben taaien weerstand te bieden.

LUGANO, 14 September. — De korrespondent van den «Secolo» te Saloniki meldt dat het algemeen offensief van het leger van generaal Sarrail thans begonnen is.

In Roemenie

In het parlement

De Roemeensche regeering stelt zich voor binnen kort het parlement bijeen te roepen in het vooruitzicht eene reeks militaire en ekonomische wesontwerpen voor te stellen.

Het Roemeensche Roode Kruis heeft een groot aantal vlotende ambulantiën op de Donau ingericht.

* * *

In Rusland

Stürmer wordt boodschapper te Londen

BERLIJN, 15 September. — Uit Peterburgsche demokratische kringen komt volgens den Stockholmschen correspondent van den «Berliner Lokalanzeiger» het bericht, dat aldaar met groote zekerheid verluidt, dat ministerpresident Stürmer weldra zijnen huidigen post zal verlaten om de Russische vertegenwoordiging aan het Londensche hof over te nemen. Daartoe worden nog volgende bijzonderheden medegedeeld: Ministerpresident Stürmer begaf zich deze week buiten 't normaal weekbericht in 't hoofdkwartier, waar hij met den tsaar een bijzonder gewichtig onderhoud had. Na zijnen terugkeer sprak hij zich tot zijne naaste omgeving erover uit dat hij weldra den gezantenpost met bijzonder gewichtige opgaven zal overnemen.

* * *

In Noorwegen

De Skandinaafsche Konferentie

STOCKHOLM, 15 Sept. — In het blad «Socialdemokraten» publiceerde de Reichstag afgevaardigde baron Palmstjierna een hoofdartikel waarin hij betoogt dat de aanstaande ministerskonferenie ook de stelling der neutralen bij de vredesonderhandelingen moet behandelen; het mag niet zijn dat een of andere grootmachtengroep daarbij alleen bepale; de neutralen moeten ook gehoord worden; waarschijnlijk zouden voor dezen eisch niet alleen de Skandinaafsche staten, maar ook deze met Zwitserland en met Holland samengaan.

(Wij meldden gisteren dat Zitserland en Holland ook op de konferentie te Stockholm uitgenoodigd werden.)

* * *

In Nederlandsch-Indië

Aardbeving

AMSTERDAM, 15 September. — Volgens een telegram van de «Telegraaf» uit Nederlandsch-Indië, wordt men nog steeds aardbevingen gewaar te Java en in de streek van Maos Idjoe. De bevolking vlucht in oostelijke richting. Op den westelijken oever der rivier Serjoe, hebben zich groote grondscheuringen voorgedaan, waarin het water en de lucht zijn gedrongen en waaruit sulferkolommen opstijgen.

VARIA

De oorlog en de bijen

Het is bekend, zegt de «Temps», dat er tusschen dieren van dezelfde soort in het algemeen geen eigenlijk gezegde oorlog voorkomt. Zooals de la Bruyère opmerkt, heeft men nooit twee legers van katten, noch wolven, noch zelfs hyena's zich op elkaar zien werpen, elkaar vermoorden en verscheidene duizende lijken op het veld van eer laten.

De diersoorten, welke oorlog voeren zijn uiterst gering in aantal: buiten het menschelijk geslacht, worden slechts de bijen en ook, gelooven wij, de mieren genoemd. De heer Gaston Bonnier geeft in de «Revue hebdomadaire» interessante mededeelingen omtrent den oorlog onder de bijen, welken Virgilius had bezongen, doch Maeterlinck wilde ontkennen.

De bijen hebben spionnen, zij hebben ook politie. Bij den ingang van elken post is er een wachtpost, een strenge controle. Zij hebben een gedeucht wapen: hun angel! Maar zij laten deze in de wond steken, en sterven eraan. De strijdsters weten dus op voorhand, dat zij er het leven bij inschieten, zoowel in overwinning als bij nederlaag. Zij ontplooien echter een ontembaren moed en geven heldhaftig hun leven veil voor de gemeenschap. De overwinning blijft aan de talrijke bataillons; de overwinnende troep plundert en vermoordt alles zonder medelijden in den veroverden korf. Het volkenrecht schijnt onbekend. Uit deze feiten en gewoonte van de geslachtelooze werksters om de werkelooze mannetjes te dooden, maakt de heer Gaston Bonnier de gevolgtrekking, dat de dichters gedwaald hebben en men door de zeden der bijen van meer nabij te bestudeeren, tot een schrikwekkend prozaismus besluiten moet. Zooals Gaston Bonnier het er voor houdt, trekken de bijen alleen ten oorlog ingeval van overbevolking of hongersnood, d.w.z. onder den drang der noodzakelijkheid. Zij belegeren een anderen korf alleen maar om zich meester te maken van de provisies, waaraan zij gebrek hebben of vreezen gebrek te zullen krijgen. Voor haar is het slechts een middel om voedsel te zoeken en zij nemen slechts hun toevlucht tot dat middel, als haar geen ander overblijft. De oorlogen zijn zeer zeldzaam tusschen korven in de vrije natuur; zij zijn onbekend in de gunstige luchtstreken, waar de bloemen overvloedig zijn in elk jaargetij; zij komen nog slechts veelvuldig voor tusschen tamme korven en dan is het meestal de onhandigheid van den imker, welke er oorzaak van is.

* * *

Het Vliegengevaar

door Dr Snijders, Amsterdam

Een Hollandsch geneesheer, waarschijnlijk gedreven door de vrees voor oorlogsepidemieën, heeft een belangwekkend boekje uitgegeven tegen de kamervlieg: «Het vliegengevaar en hoe dit te bestrijden.» (Scheltens & Giltay, Amsterdam.)

De vlieg maakt drie gedaanteverwisselingen door: larf, pop en vlieg. Haar vruchtbaarheid is buitengewoon groot. De diertjes die den zomer overleven verpoppen zich in hoeken achter tapijten, enz., planten zich in het voorjaar voort. Een wijfje legt 100 tot 150 eieren, van ongeveer 1 m/m grootte, en zulks 5 of 6 maal in het jaargetijde. De eieren worden in vuilnis of op mesthoopen gelegd, waar de larven zich aanstonds dik kunnen eten. Reeds na 8 tot 24 uren kruipen deze uit en hebben dikwijls reeds op 5 dagen tijds hun volle grootte (12 m/m), dikwijls duurt het 12 dagen. Korten tijd daarna wordt de larf tot pop en dikwijls reeds na 9 dagen nadat de eieren gelegd werden, kruipt de vlieg uit en na 14 dagen kan deze zich reeds opnieuw voortplanten. In een maand groeit er dus een nieuw geslacht op. De vliegen leven gewoonlijk 8 weken, indien ze niet vroeger door een soort schimmelplant gedood worden.

Door haar gulzigheid is de vlieg de verspreidster van de gevaarlijkste bakteriën geworden. Men vond o. a. dat zij de kiemen van het miltvuur, de etterige oogbindvliesontsteking, den tyfus, de tering, de cholera, enz. medevoert.

De bestrijding van de vlieg moet beginnen voor zij zich voortplant, dus reeds bij het ei. Men moet zooveel mogelijk alle vliegen doodslaan die men kan vangen, en menschelijk voedsel, vooral melk voor de kinderen, steeds bedekt houden. Daarbij moet men alle vliegendooders gebruiken die in den handel zijn, ook kan men zelf melk met formalin mengen of insektenpoeder strooien. In de eerste plaats is ook volstrekte reinheid noodig. Wenschelijk zijn ook maatregelen van staatswege zooals in Amerika. Daar moet mest en vuilnis binnen de tien dagen opgeruimd zijn, voordat nieuwe vliegen zich kunnen ontwikkelen. Daarna moet de mest met chloorkalk of ijzervitriool vermengd worden, wat aan haar waarde niets afdoet, doch het vliegenbroedsel doodt. Intusschen moeten onze boeren er voor zorgen dat de mest zoover mogelijk van de woning ligt; zij moesten ze ook ontsmetten. Men kan reeds een eenvoudige ontsmetting toepassen met een oplossing van 5 t. h. petroleum of met één deel gebluschte kalk op drie deelen water. In de gemakken moet men een karboloplossing van 5 t. h. gieten en afval, papier, enz. zoo snel mogelijk verbranden.

Zondagsblad van "Vooruit,,

Inhoud van het nieuw verschijnend nummer. (Tweede jaargang, nr 21). — Peter Jo Frank, Een vergeten dichter. — M. B. Ledegouwer, O Bleeke Smart. — Maurits Sabbe, Vurige tongen (slot). — Remia Boesman, Zielsverlangen. — Louis Heyvaerts, Avond-impressies. — Richard De Cneudt, Een offer (slot).

Koopt loten voor de groote Tombola DER TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID EN KUNST

180 prijzen ter waarde van 2250 frank

Prijs per lot: 10 centiemen

Trekking op 25 September 1916

IN BELGIE

Landbouwbelangen

Vergadering te Gent van 15 September

Gruis. — Deze week gruis naar gewoonte.

Verlichting. — Ter beschikking der gebruikers zal carbure gesteld worden. Toekomenden Vrijdag zullen we daarover meer kunnen zeggen.

Gerst. — De gerst zal waarschijnlijk reeds toekomende week betaald worden. Het geld komt bij den burgemeester, die het moet overhandigen aan degenen die gerst verbouwd hebben.

Grachten rond weiden, velden en hoven, die ten naar behooren gekuischt en onderhouden worden. Dat om den goeden afloop van het water te verzekeren, wat zeer voordelig is.

Kiekeneten. — Binnen kort zal er klein gras zijn en anderen graanafval voortkomende van het kuischen van graan. Er zal ook gedroogden draf komen.

Kaitarwe. — Een nieuw middel tegen het «ma» of «masser» is ze te wasschen in een bad van 1/4 stilo «uspulum» per 100 liters water. Het graan aldus behandeld is verdrijvigd voor de kiekens.

Ammoniak-sulfaat. — Een wagon is aangekomen. De overige 12 zullen volgen. Aanvragen aanvragen doen.

Gesnijniet met 12.4 % zuivere potas, kost gedeeltelijk 6 fr. per 100 kgr. te Gent geleverd.

Kloorpotas met 50 % potas kost te Gent geleverd 22-23 fr. per 100 kgr.

Zwavelzure potas, met 50 % potas, kost afgeleverd 27 fr.

Alles wordt ruw (in vrac) geleverd.

Vleeschmeel. — Nog een weinig beschikbaar voor gemeenten die nog geen hebben gehad.

* * *

IN ANTWERPEN

Te Mechelen

ONZE VERTEGENWOORDIGING IN HET WONING-COMITEIT

Van bij het begin der stichting van de Woningencomiteiten in de verschillende steden was de wensch van het Nationaal Comiteit dat daar, waar de Belgische Werklieden-Partij afdeelingen heeft, deze vertegenwoordiging moest toegekend worden.

In onze stad hadden de burgers waarschijnlijk vermoed dat er eene afdeeling der B. W. P. bestaat, want wij hebben tot nu toe nog geene vertegenwoordiging in het Woningen-Comiteit.

Nochtans hebben wij verscheidene pogingen gedaan om ons recht te bekomen. Op 22 Januari 1916 onderhandelden wij met den algemeenen voorzitter Lamborelle. Deze zegde toen : «dat hij met den voorzitter van het Woningen-Comiteit zou spreken over deze zaak», en verklaarde zich t'akkoord met de gestelde kandidatuur. Eenige dagen daarna hebben wij ons opnieuw gericht tot den Voorzitter van het Woning-Comiteit. Ook deze zegde toen de gestelde kandidatuur geene bezwaren te hebben, maar dat hij niet bevoegd was en het recht niet had om benoemingen te doen.

Opnieuw wendden wij ons tot den algemeenen voorzitter, M. Lamborelle, en deze verklaarde ons dan, dat de zaak spoedig zou in orde gesteld worden, want nu moest nog slechts de benoeming in het Provincisal Middencomiteit gedaan worden.

Verscheidene malen hebben onze vertegenwoordigers van het Hoofdcomiteit naar antwoord gevraagd, nu, acht maanden nadien, hebben wij nog niets ontvangen.

Wat is de oorzaak ? vergeten !!!

Op deze verloopen 8 maanden zijn er honderde zaken behandeld in het Woningencomiteit, vele klachten over dit Comiteit zijn ons gedaan door behoeftige werklieden; wij hebben ze niet grondig kunnen onderzoeken, en ook willen wij op eenzijdige onderzoeken geen oordeel niet uitspreken in de pers.

Maar wij moeten krachtig protesteeren en afkeuren de handelwijze van de Mechelsche burgerij welke zich als aan het hoofd geplaatst heeft der verschillende comiteiten en geen recht toekent aan de werkende klas, om in een der bijzenderste lichamen, de stem te laten hooren van een werkman. Want niets dan burgers zetelen in het woning comiteit, en deze zullen waarschijnlijk ook wel huisjesmelkers zijn.

En zeggen dat wij in ons Mechelsch Comiteit een vure Demokraat (?) aan het hoofd hebben, die met de hulp der Mechelsche werklieden eene positie bekleedt welke hem in de gelegenheid heeft gesteld zich aan het hoofd te plaatsen der Comiteiten ! A. J. V.

* * *

FEUILLETON VAN «VOORUIT» (186

De Brooddraagster

door XAVIER DE MONTÉPIN

XL

Amanda, die zich weinig aan Lucie gestoord liet, had niet verder gevraagd. Zij verde naar het rijtuig weer.

— Welnu ? vroeg haar de valsche Arnold de Reiss.

— Men heeft niets van haar gehoord. We moeten wij naar de St-Honoréstraat terkeeren ; ik moet madame den uitslag van mijne boodschap doen kennen. Daarna zullen wij gaan dineeren.

Ware Ovide alleen geweest, hij zou zijn van tevredenheid in de handen geklapt hebben. Hij was nu zeker dat zijnen slag niet gemist had.

* * *

Onze lezers herinneren zich dat de notaressheer van Bois-Colombes de toeschietsgezien had om Lucie naar Parijs te voeren.

Zij moeten bijgevolg verwonderd zijn, dat het meisje nog niet thuis was op het ogenblik wanneer mej. Amanda, ten half en half ure 's avonds, naar haar kwam vernemen.

Wij gaan hun de oorzaak dier vertraging doen kennen.

Toen Jeanne Fortier, uit Parijs weergekeerd, te Bois-Colombes aankwam, Lucie te slapen, onder de wacht van vrouw van den kommissaris.

De kommissaris zelfs was vertrokken, om aan het parket te gaan rekening geven van de gebeurtenissen van den vorigen avond.

Lucie's slaap, eerst gerust, was langzamerhand zeer onrustig geworden.

Toen zij wakker werd, was zij ten prooi aan eene hevige koorts.

Wanneer de dokter de zieke kwam bezoeken, toonde hij zich zeer ongerust over die koorts, waaraan hij zich niet verwacht had, en die gevaarlijke verwikkelingen kon teweegbrengen; hij kwam dan ook terug op de toelating welke hij 's morgends gegeven had, en verklaarde dat het volstrekt onmogelijk was het meisje onmiddellijk te vervoeren.

— Alles wat ik mag toelaten, voegde hij er bij, is van mejuffer naar een hotel alhier te brengen, in geval hare tegenwoordigheid een last is voor mijnheer den kommissaris.

De vrouw van den gerechtsdienaar protesteerde.

— Het meisje zal hier blijven, doktor, zegde zij heftig, en wij zullen haar verzorgen, als ware zij ons eigen kind.

Lucie bedankte met zwakke stem de uitmuntende vrouw, die haar zulke belanglooze verkleefdheid betoonde, en zij zag Jeanne Fortier aan.

De brooddraagster begreep de uitdrukking van dien blik.

— Ik ook zal u niet verlaten, liefste Lucie, antwoordde zij. Ik zal nogtans verplicht zijn morgen naar Parijs te gaan, voor den lijkdienst mijner arme bazin...

— Is mad. Lebret dood ? stamelde Lucie.

— Van dezen nacht... na hare moeder weergezien te hebben.

— Moeder Liza, hernam de zieke, gij zult uwen dienst bij M. Lebret gaan hernemen... Ik wil niet dat gij u voor mij blootstelt om eene plaats te verliezen, welke gij noodig hebt, doch ik verzoek u, mij elken dag een oogenblikje te komen bezoeken, en mij de brieven te brengen, die voor mij op de Bourbonkaai zouden kunnen aangekomen zijn...

Het meisje dacht aan Lucien.

— Ik zal het doen, liefste, antwoordde Jeanne.Misschien zoudt gij willen schrijven? voegde zij erbij.

— Ik moet alle vermoeienis en spanning van geest verbieden, onderbrak de geneesheer.

— Welnu, dan zal ik schrijven...

En Jeanne ging voort, zich tot de vrouw van den kommissaris wendende :

— Het is van de brieven van haren verloofde dat zij wil spreken, madame. Hij is voor het oogenblik op reis, en hij zou ongerust worden, indien mejuffer hem niet schreef.

— Gij hebt gelijk, vrouw. Men moet hem verwittigen, doch hem terzelvertijd zeggen dat zijne verloofde niet in gevaar is, en dat de genezing zal spoedig zijn.

— Daar sta ik voor in, merkte de dokter aan. Het wapen heeft geen enkel hoofdorgaan getroffen ; de baleinen van het keurslijf hebben het lemmer doen afschampen, dat enkel eene smede in het vleesch heeft nagelaten, nevens een der ribben af. Binnen acht dagen, ten laatste, zal mejuffer weer te been zijn.

De kommissaris, van Parijs weergekeerd, trad de kamer binnen..

Men deelde hem mee wat er besloten was. Hij keurde ten volle de woorden zijner vrouw goeg, en stelde zich met de meeste bereidwilligheid ten dienste van van het meisje.

Omtrent negen ure 's avonds maakte moeder Liza zich goreed om Bois Colombes te verlaten, na aan Lucie beloofd te hebben 's anderdaags weer te keeren, en haar de brieven mee te brengen, zoo er gekomen waren.

— Verwittig ook mijne meesteres, zegde Lucie.

— Ja, voegde de kommissaris er bij, en verzoek haar, den aanslag op mejuffer gepleegd, geheim te houden... Wij zullen voorkomen dat het feit gekend zij in de dagbladen verhaald worde. Het opperhoofd der veiligheidspolicie,met wien ik een gesprek gehad heb, verlangt dat de zaak verzwegen worde...

— Waarom dan ? vroeg de geneesheer.

— Om eene zeer eenvoudige reden... Als zij van niets hooren spreken, zullen de kwaaddoeners, die hier den omtrek onveilig maken, gerust zijn en de eene of andere zware, onvoorzichtigheid begaan, die zal toelaten hen te vangen. Zij zullen denken dat mejuffer slechts gekwetst geweest is, voor de eene of andere reden geene aanklacht heeft ingediend, en zij zullen zonder wantrouwen zijn... Van onzen kant, zullen wij goed de wacht houden. Ik heb agenten doen komen uit Parijs, en ik denk dat van nu af de nachtelijke reizigers in onze streek niet meer voor hun leven zullen te vreezen hebben... Zeg dus eenvoudiglijk dat mejuffer het slachtoffer geweest is van een ongeluk, en niet van eene misdaad.

(Wordt voortgezet.)

IN WEST-VLAANDEREN

Te Kortrijk

EEN MAN. — TWEE HOUDINGEN

Wij hebben het weer over M. Pringiers, vrederechter, lid van den Hospicieraad, tevens voorzitter van 't Hulpkomiteit, die al meer en meer ondervindt dat 't vervullen van beide ambten hem nopen twee tegenover elkander indruisohende houdingen aan te nemen, wat nu weerom het geval is.

Als vrederechter werd hem door een braven huiseigenaar, een totaal werkeloos zijnde werkersgezin, dat de verschuldigde huur niet kon betalen, voor de voeten geworpen, betaling en verhuizing eischende.

Niettegenstaande daar geen ander inkomen is dan den steun van 't Hulpkomiteit, werden die menschen, woonachtig Recolettenstraat, 60, op Maandag 28 Oogst door den heer vrederechter aangezegd *binnen de twee maanden te verhuizen en te betalen.*

M. Pringiers, voorzitter van 't Hulpkomiteit, stemde in zitting van 't Hooger Komiteit van 3 Juli 1915, *dat de ondersteunden geene huishuur mochten betalen met bons van het Hulpkomiteit*, voorstel door ons gedaan en dat aangenomen werd.

Door huishuur te betalen met hulpbons zien ze de besluiten van 't Komiteit over het hoofd, die voor M. Pringiers, even als voor de werkeloozen, bindend zijn. Betalen ze niet, dan zijn zij ook in tegenstrijd met den heer Pringiers, als vredegechter, en zal het donkelijk met eene uitzetting eindigen.

Voorzitter zijn van 't Hulpkomiteit en Vrederechter schijnt al even onmogelijk als water en vuur in dezelfde hand te houden.

Terwijl wij het over de huishuurkwestie hebben, kunnen wij den lust niet weerstaan den heer Jos. Heijs, brouwer op Overleie, aan te wijzen, als een der slimste huiseigenaars.

Een gereformeerd belgisch soldaat die nog lijdend is, ging bij dien braven vaderlander om een zijner huizen te hebben : hij kon dit niet bekomen, omdat hij niet kan werken !

Goed gevonden, hé, om van de huishuur zeker te zijn. Wat zou die vent wel zeggen, indien de menschen eens weigerden bier te drinken van brouwers die nog *nooit* werkten !

Jos. Coole.

* * *

IN OOST-VLAANDEREN

Te Aalst

AAN DE LEDEN ONZER ZIEKENBONDEN

Wij willen de leden van onze Ziekenbonden herinneren, dat heden Zondag, om 4 uren namiddag, de algemene vergadering plaats heeft in het lokaal « Hand aan Hand », met het dagorde : *Familieverzekering.*

Niemand mag ontbreken, want er moet eene beslissing genomen worden van het grootste belang.

PARTIJGENOOTEN, LEEST AANDACHTIG !

In ons Arm-Vlaanderen, met zijn verstompend, eenzijdig, klerikaal onderwijs, kan een arbeider nauwelijks lezen en schrijven. Om iets mede te verdienen met zijne ouders, teneinde in de takortkomingen te voorzien, moet hij maar al te dikwijls op jeugdigen ouderdom de schcol verlaten.

Weinig, bijna niets weet de vlaamsche werker van natuurwetenschappen, gezondheidsleer, wereldgeschiedenis, en tal van andere, zoo nuttige zaken. Hooger geestelijk leven ontbreekt hem geheel en gansch!

Ehwel: Vrienden, om een dien aanvaardbaar verstandelijken toestand onzer arbeidersklasse eenigzins te verbeteren, hebben wij besloten lessen in te richten welke dit gebrekkig lager onderwijs zullen aanvullen.

Arbeiders! gij hebt een plicht jegens u zelf te volbrengen! Hoe wilt gij begrijpen al wat u omringt? Hoe wilt gij u verheffen boven onkunde en vooroordeel? Hoe wordt gij een zelfbewuste, denkende en willende strijder! Alleen door de ontplooiing van al uwe verstandelijke vermogens, door het streven naar kennis, door het volbrengen van uwen eersten plicht jegens u zelf: ontwikkeling? Hoevele krachten liggen niet sluimerend en wachtend daar onder den schedel! Wie durft beweren dat hij de volheid dier krachten gebruikt? Kennis is voor den proletarischen strijd even noodig als vakbond en politieke strijd. De arbeider moet leeren inzien wat hij is en wat hij kan!

Daarom, kameraden, allen naar de lessen welke zullen geopend worden den 3e Oktober in het lokaal *Hand aan Hand*. Diegenen welke zich willen laten inschrijven kunnen zich aanmelden op het sekretariaat bij H. Flips, alken dag van 9 tot 11 uur.

N. B. — Lassen voor de ongeletterden zullen gegeven worden den woensdag en zaterdag van af 4e Oktober.

Te Deinze

LASTERAAR BIJ DE TONG GEVAT

Hier ook, gelijk het overigens overal zoowat het geval is, worden laster, verdachtmaking en kwaadsprekerij rijkelijk uitgestrooid, bijzonderlijk op lieden die door hunne werking in de verschillende Comiteiten de achting en waardeering verworven hebben van iedereen, die niet besmet is met de zonde van altijd en overal alles wat in deze moeilijke tijdsomstandigheden ten voordeele van het algemeen welzijn gedaan wordt, af te keuren en verkeerd voor te stellen.

Inderdaad, 't is een pijnlijke bestatiging, maar sommige menschen schijnen er een oprecht genoegen in te scheppen de weinige benijdenswaardige rol van ophitser en twiststoker te spelen, om onze reeds door den oorlog zoo erg geknakte bevolking het leven nog ondraaglijker te maken.

Niets kan de goedkeuring van die lieden verwerven, die zich nog soms heel protentieus aanstellen, als hebbedde in pacht de bekwaamheid, de wijsheid en alle mogelijke andere goede deugden.

Bij elke gelegenheid draaien zij, met eene bijna niet te begrijpene begeerlijkheid de kraan open van hun reserve-vuilnis-vat, en besproeien ermedeweeldig elke daad die van het Comiteit uitgaat.

Ware het niet dat dergelijke doenwijze van zekere lieden ons maar al te duidelijk aantoont waar hen de schoen wringt, wij zouden niet eens de zaak aanraken.

Maar al te klaar zien wij dat het inkpunt hunner giftige pillen één persoon vooral geldt: de socialistische afgevaardigde Gevaert.

Gevaert is om zoo te zeggen de zondebok van alles. Om het even wat er gebeurt, de naam van Gevaert is er in betrokken, natuurlijk... als het is om hem te bevuilen.

Waarachtig, 't zou ons niet verwonderen hoorden wij eens dat het de schuld van Gevaert is dat de oorlog zoolang duurt.

Wij weten ook goed dat het hier niet te doen is om den persoon van Gevaert zelf, maar 't is de socialist, de demokraat die laffelijk en onderduimsch moet aangevallen worden.

Sommigen kunnen het maar niet slikken dat onze partijgenoot om zijn verstand, initiatief en onpartijdige handelwijze, die als natuurlijk gevolg zijner socialistische gedachten zich bij elke gelegenheid openbaren, niet alleen door de werkers, maar ook door alle rechtschapen burgers goedgekeurd en hulde gebracht wordt.

En daarom, haro op Gevaert! hoe meer hoe beter.

Weerom woog op de Comiteitsleden en op Gevaert vooral eene erge beschuldiging : er zou 6000 kilogr. rogge heimelijk door hen verkocht zijn !

Om die kwaadsprekerij te keer te gaan, hebben dan ook gezel Gevaert, de heeren Fiers en Goeminne, — deze laatste meer als getuige in de zaak, — den vermoedelijken uitstrooier dezer nieuwe lasterpartij en terrooverij voor het gerecht gedagvd, waar hij dan ook het maximum der strat bekomen heeft, met daarbij een frank schadevergoeding te betalen aan de aanklagers.

Als dergelijke personen bij de tong gegrepen worden, dan is het ongelooflijk op welke erbarmelijke wijze zij zich uit den slag willen trekken. Zij hebben het hooren zeggen! Vraag hen van wie, en onveranderlijk luidt het : van de menschen !

Zoek dan al ware het bij helderen dag met een brandende lantaarn naar de bron van die vuile kwaadsprekerij, op voorhand zijt gij zeker ze niet te vinden.

De lichtzinnigheid waarmede sommige lieden iets zavertellen van wat zij van « de menschen » gehoord hebben, is soms droevig om aan te hooren, en het is dank aan de verdraagzaamheid van de belasterde personen dat zij niet meer gestraft worden.

Dit vonnis heeft ons genoegen gedaan, niet zooseer omdat die persoon in kwestie gestraft is, maar omdat onze partijgenoot daardoor eens in de gelegenheid is gesteld zijne vulle belgers hunne tong te doen slikken.

En dat hij hetgoed gedaan heeft zullen de aanwezigen op het gerechtshof welwillend getuigen.

De gestrafte persoon in deze zaak is een rijke boer. 't Zal niet erg noodig zijn te zeggen wat de klem gewcest is van deze valsche aantijging? Het deed ons meer dan goed het den heer Goeminne tegen den rechter te hooren zeggen : « De boeren zijn over 't algemeen een beetje kwaad omdat zij voor de burgerij moeten leveren. »

En dat is het. Dit compliment aan de boeren, waar zeker wel elkeen t'akkoord mede is, is weinig van aard om hun in hunne eer te bevorderen. Dit in het voorbijgaan.

Als besluit, vragen wij aan alle rechtschapen lieden het hunne te willen bijdragen om het leven hunner medeburgers, die in deze tijden soms zoo smartelijk en droevig is, zoo mogelijk te verzachten en met alle mogelijke middelen de uitspuwsels van gal en bitter te bekampen.

Wij, socialisten, keuren kritiek goed, op voorwaarde dat het gezonde en ware is.

Is er iemand in de meening dat hij verongelijkt wordt, dat hij beleedd eenc klacht indient. Waarom zou hij niet beleedd aanhoord worden? Maar laat ons vooral allen laster vermijden en niet denken als sommige nooitte-vredenen : « dat het allen zakkenvullers zijn die in dienst zijn van het om het even welk Comiteit».

En gij, lasteraars, als gij er niet kunt toe besluiten lieden die zich belangloos opofferen voor het gezamentlijk welzijn, want men zou bijna zeggen dat gij in uwe slechtheid niet kunt samenmen dat er nog menschen bestaan met edele gevoelens, — hulde te brengen, bepaalt u dan ten minste met te zwijgen. Dan zal de verachting van elken verstandigen mensch u niet treffen.

X.

Te Wetteren

EENE VERGELIJKING

Na het overzicht der verschillende inrichtingen der Samenwerkende Maatschappij «De Zon», denken wij het nuttig en gepast eenige vergelijking te geven, met hetgeen op gebied van samenwerking in onze gemeente is tot stand gebracht en hetgeen er in het groote socialistische Gent bestaat.

Wetteren, eene dicht bij Gent gelegene groote nijverheidsgemeente, heeft evenals die stad eene talrijke fabriekwerkersbevolking welke in belangrijke weverijen en verwerijen arbeid vonden. Een groot aantal werkers trokken ook dagelijks naar Gent of Brussel waar zij bezigheid vonden. Nu zijn de werklieden bijna allen werkeloos.

Ongeveer een dertigtal jaren werd hier door Gentsche kameraden de eerste afdeeling der Socialistische partij gesticht, en het is maar vele jaren later dat men de Samenwerking heeft opgericht. Haar bestaan heeft door verschillende omstandigheden, voor- en tegenspoed gekend.

In Gent is de samenwerking altijd innig verbonden geweest aan de socialistische propaganda, zij hebben van den beginne af gezamenlijk gewerkt en vooruitgang gemaakt. Gent heeft eene werkersbevolking, vatbaar voor schoone gedachten en edele gevoelens. De klerikalen partij heeft er in het stadsbestuur nooit volledig haren bederflijken invloed kunnen doen gelden, terwijl hier in onze gemeente slechts fanatieke dompers altijd de meesters zijn geweest. Onderwijs, opvoeding, vakkennis vonden in onze gemeentebestuurders geene beschermers, en het kon niet anders of de mindere ontwikkeling en beschaving van onze bevolking waren de oorzaak dat zijn minder vatbaar was voor nieuwere gedachten en langer onverschillig bleven om mede te strijden voor een beter bestaan. Het is een gekend feit hoe erm-barmlijk het met het onderwijs in onze gemeente is gesteld. Nochtans heeft de gemeenteschool knappe onderwijzers geteld, die hunne kennis met liefde en offerwilligheid aan de werkers mededeelden. Maar hun pogen is verijdeld geworden door de zorgeloosheid der groote heeren, die niets gevoelden om mede te werken aan de opopheffing onzer bevolking. Voegt daarbij dat zware arbeid, lange werkuren en kleine loonen, het lot en vergoeding waren voor de werkers, en men zal zich een gedacht kunnen geven hoe veel geduld, opoffering en werkzaamheid er noodig is, om met eene werkersbevolking, verstandelijk minder ontwikkeld en stoffelijk onderdrukt, eene socialistische organisatie en samenwerkende vereenigingen op te richten, in stand te houden en vooruit te helpen.

De samenwerking in Gent is tot eenen verbazenden grooten vooruitgang gekomen, en telt verscheidene takken, waarvan er hier in onze gemeente zelfs geen gedacht over bestaat. Als bevolkingscijfer telt Wetteren ongeveer 16.000 inwoners en Gent 160.000 of 10 maal meer. Maar de verhouding voor wat de uitgebreidheid der samenwerking betreft is oneindig grooter, zelfs niet te vergelijken, on moet onze partijgenooten-samenwerkers aantoonen hoe veel er nog te werken valt om het tot de verhouding van Gent te brengen.

Dit zal in een volgend schrijven gedaan worden.

Ch. V.

GENT

Volksschouwburg « Vooruit »

(FEESTLOKAAL, St Pietersnieuwstraat)

Zaterdag, 30 September, Zondagen 1, 8 en 15 October, telkens om 7 ure, opvoering van

DE VLAAMSGAARD

lyrisch drama in 3 bedrijven en 4 tafereelen, door R. De Clercq en A. Sevens

Muziek van Jef Vander Meulen

« *De Vlaagaard* », zegt A. Sevens in zijn toelichting, is de zang van het oprechte, eerbare, duchtige volk dat langs de Leye — langs de Gulden Rivier — zijn zure korst brood verdient.

In « De Vlasgaard » wemelt dat volk voor ons oog, met zijn eigenaardige zeden en gebruiken, met zijn forsige, machienale werkkracht, zijn lijdzamen godsdienstzin, zijn opborrelden levenslust bij elke viering. R. De Clercq heeft ons op de meest-innige en trouwrealistische wijze het leven van den zwoegenden Vlaamschen boer weergegeven; en de bewerking voor tooneel, door A. Sevens, is even gelukkig als samenstelling. De onderscheidene tooneelen zijn levendig en bewogen, met de bedevaart in het 1e bedrijf, 't dorpsfeest in het 2e, en het feest van het vlas in het 3e bedrijf : daar ziedt en bruischt de van spontaniteit overvloeienden levenslust van Vlaandrens landarbeiders.

De bron hunner ellende en onderworpenheid onbewust, zwoegend soms dag-en-nacht aan een stuk, levend in hokken waar zelfs geen zwijn zijn strooibed zou willen, drinken en zingen zij, in hun enkele oogenblikken van verpoozing, des Zondags, nu kerkwaarts te zijn gegaan in drommen van duizenden, en in hun gebed, eentonig door gewoonte, de zegen der godheid te hebben afgesmeekt over hun arbeid, hun velden en hun oogst. Midden deze algemeene karaktertrekken van den Vlaamschen boer, zien wij in De Clercq's gewrocht enkele interessante typen geteekend. Aldus Dolf, de meesterknecht der Roode Hoeve, waar Baas Krelis, een dronkaard; en zijne zuster Julie, een jaloersche kwezel, de meesters zijn.

Gelijk het vlas — de groote vrucht der streek — opkomt, bloeit en.... wordt uitgerukt, zoo zien we Dolf, de type van den Vlaamschen landwerkman, met zijn forschig lijf, zijn rondborstige en eerlijke ziel, verschijnen, triomfeeren en verdwijnen.

Dolf, de naarstige en eenvoudige jongen, heeft de jaloerschheid opgewekt van zijn door drank verdierlijkten baas Krelis. Beiden beminnen Ceelken, het arme weefsterken. En terwijl boeren en boerinnen in feest zijn, ontmoeten zich de tegenstanders.... Het mes glinstert ; het feest verandert in een moordpartij, zooals het te dikwijls op onze buitenkermissen gebeurt.

Op het feest van het Vlas, op het tijdstip dat de draadrijke stengels aan de aarde werden ontrukt, valt Dolf onder het mes van zijn moordenaar, juist als de plant welke hij heeft gezaaid.

En hebben De Clercq en Sevens ons de proeve van hun kunnen in « De Vlasgaard » op de schoonste en meest doorslaande wijze geleverd, ook J. Van der Meulen is er in zijn krachtige en stemmingvolle muziek in gelukt een werk van onvergankelijke schoonheid te scheppen. Al wie vroeger eens een opvoering van « De Vlasgaard » heeft bijgewoond, zal zich het vleiend en waardeerend onthaal herinneren welke het is te beurt gevallen.

Van der Meulen had de lokale kleur van het werk te verbiedigen, en met ontegensprekelijk talent heeft hij partij weten te trekken van het Vlaamsche lied, dat samen met een doorwrochte orchestrutie de rijkdom van zijn arbeid uitmaakt.

Ziehier wat een blad onzer stad, ter gelegenheid der eerste opvoering, getuigde :

« Van der Meulen is ontegensprekelijk een begaafd man. Zijn muziek is uiterst medeslepend en aangrijpend, Men houdt niet op er door gevleid te worden.

» In de orchestratie van « De Vlasgaard » zijn de gedachten uiterst persoonlijk en liet. De inleiding is een juweeltje. Het finaalkoor van het 1e bedrijf is een der schoonste dat Ik tot heden hoorde. Het finaal van het 2e bebrijf is een onvergelijkbare schakeering. Het lied van Ceelken, aan haar weefgetouw, is een parel, en de intermezzo, die er op volgt, is een der schoonste muzieke bladzijden die bestaan.

» Het is één uitgebreidheid van gevoel dat het koudste en gevoelooste karakter voor muziek moet warm maken. »

Zulk oordeel is welsprekend genoeg, wanneer waarde en beteekenis van Van der Meulen's werk moeten worden aangetoond.

Op hoogergemelde datums wordt dus «De Vlasgaard » opgevoerd. Vooraf speelt men « *Lisa* », een ander melodievol gewrocht, vol zwier en harmonie, van J. Van der Meulen, naar een gedicht van Aimé Bogaerts.

Van af 20 September zullen ingangskaarten aan het winket worden te koop gesteld. De prijzen zijn : Middenvoorrij : 1,50 fr.; voorrij : 1,25 fr.; 1e achterrij : 1,00 fr.; 1e galerij (eerste rij); 1,00 fr.; 1e galerij (tweede en derde rij): 0,75 fr.; 2e achterrij : 0,60 fr.; balcon: 0,50 fr.; 2e galerij : 0,35 fr.; 3e galerij : 0,25 fr.

Aan de Abonnenten van den Multatulikring

Wie over zijne plaats wil beschikken gelieve het te laten weten aan het winket. Na den 18 September wordt er over de plaatsen beschikt. Liefhebbers, laat u intijds inschrijven !

Bij onze Gemeentebedienden

De Gentsche afdeeling van de *Fédération Nationale des Employés Communaux* komt de volgende petitie te zenden aan den Gentschen Gemeenteraad.

« De onderteekenaars van dit schrijven, die het bestuur uitmaken van de Gentsche afdeeling van de *Fédération Nationale des Employés Communaux*, hebben de eer U in naam der Federatie te verzoeken om intrekking van Uw besluit van 2 November 1914, voor wat aangaat de « afschaffing van alle loonsverhooging en vergoeding aan de gemeentelijke ambtenaars, bedienden en werklieden. »

» Het zal in de huidige omstandigheden overbodig zijn om aan te dringen en te wijzen op de noodlottige gevolgen van dit besluit, nadat het gedurende twee jaren is toegepast geweest midden in een tijd van ongehoorde duurte der levensmiddelen, der kleederen en der overige benoodigheden voor het huisgezin.

» De voor de deur staande winter kondigt zich onder dit opzicht aan als een vreeselijk jaargetijde, waardoor de angst in de huisgezinnen nog komt vermeerderen langs alle kanten.

» Daar in de budgetten voor de jaren 1915 en 1916 de sommen voorzien zijn die men noodig heeft om alle achterstellen te voldoen, durven de onderteekenaars U verzoeken om intrekking van bovenbedoeld besluit en, als gevolg van die intrekking, over te gaan tot de betaling van alle loonsverhoogingen, alsook tot de toepassing der tweede loonsverhooging van 5 % waarop zekere reeksen van bedienden recht hebben.

» Een dergelijke maatregel is reeds genomen geweest door de Gemeentebesturen van Brussel, Luik, door hare voorsteden en door tal van andere gemeenten.

» Te Antwerpen hebben de gemeentebedienden in deze gedeeltelijke voldoening bekomen daar hun volledig loon hun is uitbetaald geworden en zooeven vernemen wij dat er weldra zal mogen overgegaan worden tot de volledige uitbetaling van alle achterstellen van allen aard.

» Te Brussel en in veel andere steden des lands werden verder aanzienlijke sommen uitgetrokken voor het uitbetalen van bijzondere vergoedingen met het oog op de duurte van alle levensmiddels — en voor de hoofdstad alleen is deze som bepaald op het bedrag van 300.000 fr.

» Daarbij mag niet uit het oog verloren worden dat de genoemde steden buiten het stappengebied liggen, waaruit volgt dat het leven er lang zoo duur niet is als in onze stad.

» De onderteekenaars hopen, Mijnheeren, dat Gij dadelijk een gunstig besluit zult gelieven te nemen, iets wat zij ernstig meenen verdiend te hebben door den grooten overlast van onbetaalden arbeid die hen allen, zonder onderscheid, opgelegd werd door de droeve omstandigheden die wij allen te doorworstelen hebben.

» Bovendien, Mijnheeren, nemen wij in aanmerking dat Gij U in deze kwestie jegens ons reeds verbonden hebt door het feit dat Gij een reglement voorgeschreven hebt voor wat aangaat de verhooginen die toekomen

aan de op pensioen gestelde bedienden en aan de weduwen van overleden bedienden.
» Aanvaardt, enz. enz.... »

(Volgen de namen van veertien ambtenaars, bureeloversten, dienstoversten en bedienden.)

Handelsbriefwisseling met Holland

Kamer van Koophandel en Fabrieken van Gent

Lijst der brieven van Holland gekomen en niet afgehaald op 14 September 1916 :

Axminster, Anglobelgian horticole, Algoet, St-Amandsberg. M. Baks, R. Bruynooghe, Burgemeester, Wetteren, id. Stekene, Verrebroeck, Baeke René, Selzaete, Ch. Beyaert Brugge, Buyck Eecloo, Bouckaert Waerschoot, Berg van, Bermhertigheid, Leon Oracco, Centrales électriques, Cruyt, notaris, P. Cordy, Cammaert Bassevelde, Desmet, Vanoverberge, Dewitte, Phœnixstraat, Demaeschalk, Klokstraat. Deroose, Ledeberg, Devlieger, Mariakerke, Dereuse Saffelaere, Decrook Gavere, Dewalsche Bouchaute, Derudder Schoonaerde, Deceunynck Co, Brugge, Demaeyer Haasdonck, Aug. Dekoker, Meirelbeke, M. De Bay Evergem, F. Dejonghe Bercele, René Dedier, Denderhautem, L. Delantsheer Dendermonde, R. De Bock-Boelens, Beveren-Audenaarde. Everard A. Eecloo, L. Engels, Dalstr., St-Nikolaas, Force mécanique, Nijverheidslaan, Aug. Goeman, Galveston, Grenier fils, Goens A., Kerksken, Goedertier Wetteren, Gernay Waereghem, Hartmann, P. Huybrecht, Aug. Haerens, Somergem, A. Heyman Haeltert, Holderbeke Beirvelde, L. Kock, Kiekens Denderhautem, Kuyk, Iweins Rooborst, Jaspers bij Cadeele St-Nikolaas. O. Leyns, Logtenburg, F. Lambrechts, Temsche, Langerock, Melle, F. Liebaert, Kortrijk, B. Michiels, E. Mounst A. Meous, Martens, Savaen, Mast Guido Gezellelaan Brugge, M. Meent Erembodegem. Mad. Pichle, Primo Temsche, Pols Schip, Henri Elsa J. Pien, Dendermonde, Rooze Ham, Raepsaet Jos., Stevens-Van hille, A. Soenen, A. Soetaert, L. Scheerder, St-Jan-Baptist Selzaete, Louis Sander, Aalst, J. Struyck St-Nikolaas, Spae Melle, A. Stevens Oost-Eecloo, Spieno F., Erembodegem. Taets P., Thielman Quatrecht, Taek St-Gilles-Waes, Vanherreweghe notaris, J. Van Belle, Van Geeteringen, Van Haute-Bogaerts, Volksbelang, Vandooselaere, drukker, Vangoersom visch, Vanheuverswyn, Vanhulthem, A. Vanderhaege, Wollestr. Jan en Damien Vandecapelle St-Amandsberg, Aug. Vanhecke, id., Vroment, id., C. Vanderstock, id., D. Valcke, id., Vandenbossche P. Ledeberg, A. Vandeweyer jd. Vanvaerenbergh Aalst, Versele Zulte, Vanhove Aalst, Van Garsse Moerbeke, Vanlooy Moerbeke, Vanwilderoode Dendermonde, Vanacker Saffelaere, G. Verhaegen Selzaete, Vermersch-Impens, Melle, Wynaert Denderhautem, Zendyk.

Levensmiddelen

Het Nationaal Hulp- en Voedingscomiteit, Provinciaal Comiteit, van Oost-Vlaanderen, Groep Gent, zal in de week van 18 tot 23 dezer de volgende waren te koop stellen.

Voor allen. — Rijst aan fr. 0.06 rantsoen 250 grammen per persoon. Zout aan fr. 0,10 zonder rantsoen.

Voor de eerste helft der nummers: Bloem aan fr. 0.60 rantsoen 200 grammen per persoon.

Voor de tweede helft der nummers: Smout aan fr. 2,50, rantsoen 250 grammen per persoon.

Stedelijke Aardappeldienst

Heden zondag, 17 September, uitdeeling van aardappelen in de wijken 7, 8, 9, 10, 11 en St-Amandsberg. Het rantsoen is een kilogr. per persoon. De prijs is 20 centiemen per kilogr.

CAFÉ ONS HUIS, Vrijdagmarkt

Zondag 17 September van 7 tot 11 ure 's avonds

SYMPHONISCH CONCERT

Feestlokaal «Vooruit»

St-Pietersnieuwstraat

ZONDAG 17 SEPTEMBER 1916 om 7 ure

PRACHTIG VOLKSFEEST

Kunstig muziekgedeelte: « Boccace », « Rigoletto », « Herbergprinces » en den Adagio der « Sonate Pathétique » van L. von Beethoven, door de fanfare « De Volksvrienden ». — « Les Cloches de Corneville », « L'Ombre » en « Les Noces de Jeannette », te zingen door P. Zeemans. — 5 Gymnastische en acrobratische nummers. — 5 Levende Beeldengroepen. — Spaansch ballet en Pierrot en Pierretten. Ballet door 18 juffers en heeren van den Turnkring Vooruit (Balletmeester F. Buyck).

Begeleiders: Jef Van der Meulen en Edouard Pagnon.

Neemt op voorhand uwe kaarten! — Opgelet! geen uur te laat komen. Men begint stipt om 7 ure.

LOKAAL VOORUITZICHT

MEULESTEDESTEENWEG

MAANDAG, 18 SEPTEMBER, om 7 uur

Op algemeen verzoek heropvoering van

DEMONISCH

tooneelspel door Leon De Groeve gevolgd van « Roodkapje », blijspel.

Ingangprijs: 20 centiemen

Stadsnieuws

STAD GENT. — Aanbesteding der werken voor het afbreken en opbouwen van een deel kaaimuur op Terplaten. — Aanbiedingen te zenden aan het Schepen College ten laatste 30 September per gesloten brieven af te geven in het Gemeentesecretariaat om 17 ure 's avonds. Openbare opening der aanbiedingen, den 2 October te 12 ure.

Lastenkohier en teekeningen berusten in het bureel der werken. Bestek: fr. 24.000. (1123)

—— **VERDRONKEN.** — Het kindje Ambagtsheer Teuntje, oud 3 jaar, wonende met zijne ouders aan boord van het schip «Karel Schrcers 28», gemeerd in de darse n. 2, Farmanplein, is van 't schip in 't water gevallen en verdronken. Het lijkje is aan boord van het schip gebleven.

—— **ZEER BELANGRIJK BERICHT. — Dood. Langdurig of Tijdelijk Invaliditeid.** — Iedereen verzekert zijne werklieden alsook zijn eigen persoon tegen de Ongevallen, maar wat wij vergeten is dat het ons plicht is onze bediende te verzekeren: dienstmeid, werkvrouw, winkeljuffer, boodschapdoener, bureelknecht, hovenier, koetsier, keuken- koffiehuisbediende, haarsnijders, vleeschouwers, varkenslachters, vischhandelaars of bakkersgasten, enz., enz.

Mits jaarlijks eene kleine premie bedekt men zich tegen die zware burgelijke verantwoordelijkheid met eene verzekering te nemen bij den heer **LEON REYNVOET**, 21, Van Hulthemstraat, 21, GENT, hoofdagent voor België van de Belgische maatschappij van Algemeene Verzekeringen op het

A. G. Brussel

Leven. — Brand. — Ongevallen. — Burgerlijke verantwoordelijkheid van de HH. Doktors, Apothekers, Jagers, bezitters van paarden, rijtuigene velos, autos, motos, enz. (1145)

WERKBEURS. — Worden gevraagd op 15 September 1916. — MANNEN: Wagensmid; ornementsmid; vulcaniseerders; kloefkappers; tabakbewerkers; reizigers voor bronwaters bekend bij winkeliers; reizigers voor photographie; reizigers voor nachtlampen; bloemisten-emballeerders; Bestuurder voor gieterij; plaatbewerkers.

Halve gasten: Heerenknecht voor buitengoed.

VROUWEN: Ervaren dienstmeid keuken kennende (30 jaar ongeveer — goede getuigschriften).

Vragen werk: MANNEN: Bediende-Advokaat.

Mededeelingen

RANTSOENING VAN HET VLEESCH. — Voor den verkoop van Zaterdag 16 September zal de hoeveelheid per persoon 85 grammen bevatten (vleesch en beenen)

Mevrouw Wᵉ Ingelaere-Van de Velde; M. en Mevr. Richard Vollumbien-Ingelaere en kinderen Gabrielle, Yvonne, Julia en Hélène; M. en Mevr. Jean De Dapper-Ingelaere; M. en Mevr. Désiré Ingelaere-Hulpiau en kinders Hermina en Yvonne; M. en Mevr. Achille Varsebroucq-Ingelaere en kinderen Gustaaf en René; M. en Mevr. Charles De Buck-Ingelaere; M. en Mevr. Charles Verbruggen-Ingelaere; de familie Ingelaere; de familie Van de Velde melden u met diepe droefheid het pijnlijk en onherstelbaar verlies dat zij komen te ondergaan door het afsterven in den persoon van hunnen teergeliefden vader, grootvader en schoonvader

MIJNHEER

Gustaaf INGELAERE

geboren te Gent den 3 Mei 1849 en overleden den 15 September 1916, na eene lange en pijnlijke ziekte.

De begraving zal plaats hebben Maandag 18 September, om 4 1/4 ure in den familiekelder op Mariakerke.

Vergadering aan het Burgerlijk Hospitaal om 4 ure.

Gezien de huidige omstandigheden, zullen er geene rouwbrieven gezonden worden.

Samenw. Meatsch. VOORUIT, Gent

Ingevolge de Standregelen der «Samenwerkende Maatschappij Vooruit N. 1», zijn de leden gehouden het Ledenboek te teekenen.

Wij verzoeken dus vriendelijk al de Leden, waarvan het lidnummer boven de 12000 is, en die het ledenboek nog niet geteekend hebben, zich naar het Propagandabureel der Samenwerkende Maatschappij Vooruit N. 1, «Ons Huis», Vrijdagmarkt, te begeven, om dezen rechtsvorm te vervullen, voorzien van 1 lid- en trouwboekje.

Het bureel is open alle werkdagen van 8 1/2 ure 's morgens tot 11 1/2 ure 's middags, en 's namiddags van 2 ure tot 6 1/2 ure 's avonds.

SIGAREN GROOT EN HALF GROOT
ED. DE LOORE, 104, Fuchslastraat, Gent

STADSGROND

De Notaris HEYSE, te Gent, Brabantdam 65 zal op

MAANDAG 25 SEPTEMBER

om 11 ure 's voormiddags ten Stadhuize van Gent openbaar verkoopen:

Een perceel Bouwgrond te Gent, Elisabethlaan, deel van Lot 13, der stadsgronden groot 200 v. m. 47 v. dm.

Instelprijs: 14,035 fr.
Afsluiting: 60 fr. (1142)

Studie van Notaris LEGRANGE te Sint-Amandsberg.

Openbare Verkooping

van eenen welgelegen blok bouwgrond en tweewoonst te St-Amandsberg, Dendermondsche steenweg nrs 236 en 238 en Destelbergenstraat, verdeeld in 11 koopen.

Instel: Maandag 25 September 1916, om 4 u. 1/2 ten koffiehuize «In den Papegaai» te St-Amandsberg, Antwerpsche steenweg nr 79. (1141)

Verkoopzaal Van Landeghem

Tweebruggenstraat, 18, Gent.

UIT OORZAAK VAN FAILLIET

Openbare Verkooping

Op aanzoek van Meester Hubert Frayes, advokaat, Curateur der faling van de Maatschappij « C. Petrick », zal de deurwaarder Van Landeghem verkoopen op donderdag 21 September 1916, om 2 ure namiddag, op den Antwerpschen Voetweg, te Sint-Amandsberg; waterbakken, gasmoteur, pompen, caoutchoucdarm, hangar (gebouwneerd), heigrond, enz., enz. Allerhande planten verdeeld in koopen.

Vergadering aan n. 30 van den Antwerpschensteenweg, te St-Amandsberg. (1143.

COMPTOIR UNIVERSEL

HAM, 233, GENT

Confituren in bussen en bokalen. Hollandsche toilet zeep. Marseilsche en andere soorten zeep, aan voordeelige prijzen. Alleenlijk verkoop in het groot. (1144)

Gespeeld door Florimond Daman, een solo-slim in de «Taverne Emiel» bij Emiel Van Huffel, Vlaanderenstraat, 67. Medespelers waren: Leon Van der Stricht, Adolf Van de Winckel en Georges De Beer. (1140).

BREIMACHIEN, vraagt men per cocasie te koopen, Schoolstraat, 24, St-Amandsberg. (1139)

MEN VRAAGT een leerjongen coiffeur, Kunstlaan, 2, Gent. (1146)

DAGELIJKSCHE AANKOMST van verscheMosselen in 't Philippijnsch Mosselhuis, Donkerstege, 26. — Mosselen en friten, 30 cent., oestermosselen 50 ct. per 100. (1117

TE HUREN OF TE KOOPEN aan voordeelige condities schoon burgershuis met afzonderlijke inrijpoort, groot werkhuis en stapelplaats gelegen wijk Akkergem. Voor inlichtingen zich wenden Rooigemlaan 268 Gent. (1001)

TE HUREN. — Eene gemeubelde kamer op het eerste verdiep met gas. Zich te bevragen Kleinen Huidenvettershoek, 27, Gent, bij de Zuidstatie. (1070.

GAS PLAATSERS, koopt uwe bekken (renversés) bij Brensegem, Bagattenstr, 63, Gent.— Voordeeligste prijzen

ZWEEDSCHE ALLUMETTEN

Gefabrikeerd met echte Parafine aan de nauwste prijzen en de beste beroemde marken. Te verkrijgen bij R. De Moor, Hundelgemschensteenweg 308, (Botermarkt) Ledeberg bij Gent. (142)

CAOUTCHOUC - PRESERVATIFS
Per dozijn 7,50 fr. Per gros 75 fr.
GENT, Henegouwstraat, 1

GEHEIME ZIEKTEN

De WITTE CAPSULEN van Dr DAVIDSON genezen radikaal zonder werkverlet, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der Waterorganen, Blaas en Nieren, zoods uitloopingen, Witte verliezen, Pisbuisverengingen, Lendenpijnen, Steen, troebele, pijnlijke of brandende Waters, Speen. Heeft geene misleiding, zelfs bij de ouderlingen als de ergste gevallen. 3 fr. de doos van 60 capsulen. Apotheek 16, rue des Croisades, Brussel. Depot te Gent, De Moor, 45, Burgstr. Antwerpen, De Gent, 67, Lange Nieuwstraat.

Droog Brandhout

Huidevetterskaai, 8,

bij Achteriel en Slijpstraat 793

VUURVASTE STEENEN

van alle vormen en afmetingen, volgens teekeningen en voor alle gebruik.

Soc. des Produits Réfractaires de Gand

Groendreef, 120, GENT

GAS-CORNUES

Aarde: ruw, gebrand en gepletterd

VUURVASTE CEMENT (1135

PAX

Pudding Powder

Vanille en Chocolat

is een uitstekend en fijn dessert.

BENZOL

Voor den aankoop van BENZOL der Benzol Betriebs Ges., in België wende men zich tot

Heldorf en Zimmerman

Fiévéstraat, 25, Gent

(1128.)

Huwelijkspapieren gratis voor werklieden

Bureelen open alle zon- en feestdagen om 9 ure, Zwarte Zusterstraat, 18, Gent.

VROUWEN!

De remedie van Dr Carles is onfeilbaar tegen achterblijvende maandstonden. Zekere uitslag zonder gevaar. De doos, 10 frank; de 1/2 doos fr. 5.50. Bescheiden opzending tegen postbon. PUIT-VOLKSAPOTHEEK, 126, Brederodestraat, Antwerpen.

ZAKLAMPEN

BATTERIËN (in 't groot)

O. LANCKMAN-VAN HANSWYCK

GENT, 21, Brabantstraat, 21

GEHEIM Genezing door bijzondere behandeling door specialist.

Raadpl.: Zon-, dins-, Vrijdagen van 9 tot 12 u.
GENT, 54, Savaanstraat, 54, GENT

Geen Grijs Haar MEER!!!



«De Nieuwe London»

doet de grijze haren binnen enkele dagen verwijnen, dezelve heerlijk glanzend en zacht, belet het uitvallen en neemt de pelliculen van het hoofd weg.

Eischt op den flesch:

Tegenwoordige prijzen
Fr. 2.25 & Fr. 3.75
Speciale Baardtinctuur Fr. 2.50

Te koop bij Apothekers Droghisten, Haarverzorgers en Parfumerieën in 't groot: Parfumerie Edis, Wetteren (België)

Altijd in Magazijn 25.000 pakken CHOCOLAAD

alsook 1000 doozen crêmevan alle merken en der beste kwaliteit.

DUC, VERVAET, CESAR, BENSDORP

Huis Pieter VERVAET

Dampoortstraat, 20 en 22, GENT

Alle soorten van Confiseriën, alsook Koffie, Bougiën, Confituren, Beschuit

Laagste prijzen der stad.

Jean JOSKI

BUREELEN EN MAGAZIJNEN:

14-16, Peperstraat, GENT

BUIZEN in ijzer voor gas, water en stoom.
TOEBEHOORTEN in ijzer, smeedbaar gegoten ijzer en koper.
KRANEN in koper en brons.
VERWARMINGSTOESTELLEN en fornuizen met gas.
GLAZEN en lusters voor gas en electriciteit.
BEKKEN, manchons, artikelen voor verwarmingen, verlichting met gas en electriciteit.

Het huis koopt geene huishuizen en gelast zich niet met inrichtingen.

Niet verwarren met huis van zelfden naam. 185

PHOSPHOLINE

is het beste en goedkoopste KINDERMEEL

PHOSPHOLINE gebruikt met melk vervangt de krachtigste spijzen voor KINDERS, ZIEKEN, ZWAKKE MAGEN, enz.

PHOSPHOLINE wordt geprezen en voorgeschreven door voorname geneesheeren.

— 1 fr. 25 de groote doos —

DEPOTHOUDERS VOOR GENT:

FR. PINTE-SIELDO APOTHEKER VOORHAVEN, 125
JOS. COLLIN, Droghist BRABANTDAM 30

Ook in alle Apotheken

Haarverf COLONIA!!



van doctoor PLANTIN

werkt langzaam maar zeker en geeft in weinige dagen aan grijze haren hunne natuurlijke kleur weder, blond, bruin of zwart

PRIJS 2 fr. de flesch

Hoofddepot: G. E. DE VEYLDER
Volksapotheek-Drogerij
Eggermontstraat, 14, Ledeberg-Gent
Jos. COLLIN, drog., Brabantdam, 30, Gent en in alle goede apotheken, drogerijen en reukwinkels.

De Oorlog belet niet uwe rechten te doen gelden in erfenissen, tegen betalers, werkongevallen, schadeeischers, enz. Raad kosteloos van 8-11 en 3-5 ure A. MATTHYS, *Zandberg, 8, Gent.*

ZEEP — WAGENVET

(Eerste kwaliteit)

Beschikbaar aan voordeelige prijzen. Adres HAZEWIND (achter Kiosk), Koornmarkt, Gent, 's morgens van 9 tot 11 ure. — Alsook bruine zeep, witte zeep (gene Sunlicht) en zeeppoeder.

Wat zullen wij eten dezen middag?

Er is geen vleesch, geen spek, de eieren zijn toch zoo duur. Laat ons

ZYMA BLOEM

gereed maken; met conen lepel in eene tas melk gekookt, heeft men een smakelijk gerecht, dat zoo kloek is als de best bouillon en zoo voedzaam als eieren.

1.90 fr. de doos

JOS. COLLIN

BRABANTDAM, 30, GENT

Handel in BENZOL

1ste kwaliteit voor Lampen en Motoren.
Gebrevetoerde Lampen voor Benzol en Petrol
Regelmatige aankomst VOORDEELIGE PRIJZEN
Victor BRIEGHE, Statiestraat
BAESRODE

Uw borst piept



Een hardnekkige hoest, veelvuldig flu-men, gebrek aan adem, ziedaar de kwallingen, welke de asthma, de chronische bron-chiet, influenza en andere gevaarlijke bor-ziekten voorafgaan.

Bemerkt gij deze gevaarvolle voorteek-nen, dan is het hoog tijd krachtig door te tasten, om de in aantocht zijnde ziekte voorkomen en te bestrijden.

Hoevelen hebben niet, door tijdig de Ab-dijsiroop aan te wenden, erger voorkomd. Als gij de Abdijsiroop gebruikt, gij lijdt van asthma, borst-, keel- en longaandoe-gen, zal Uw borst verruimd worden. U slijm zal gemakkelijk en zonder pijn lo-komen, de hoest zal verminderen en w dwijnen, zoodat gij spoedig niet meer w weten wat asthma, bronchiet, of ande borstziekten zijn.

Wacht echter niet te lang, want uit kan gevaarlijk zijn. Denk er aan; dat e hoest de voorbode van tering kan zijn. E flesch Abdijsiroop heeft menigmaal ernst ziekten voorkomen.

De duizenden dankbetuigingen, welke w in den loop der vele jaren dat de Abdij-roop- bekend is, afkondigen, zijn wel d zekerste bewijzen, dat de Abdijsiroop e afdoend en grondig geneesmidde is. Prijs p. flacon Fr. 2.25, Fr. 4.— en Fr. 7.—. Eischt onze handteekening: L. I. Akker, Rotterdam. Hoofd-Depot v. België O. de Beul, Antwerpen. Verkrijgbaar in alle Apotheken.